

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

**PRODUKCJA
I HANDEL ZAGRANICZNY
PRODUKTAMI ROLNYMI
W 2016 R.**

**PRODUCTION
AND FOREIGN TRADE
OF AGRICULTURAL PRODUCTS
IN 2016**

Warszawa 2017

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło.
- *magnitude zero*
- Zero (0) - zjawisko istniało w wartościach mniejszych od 0,5.
- *magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit*
- Kropka (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
- *data not available or not reliable*
- Znak x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
- *not applicable*
- „w tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„of which” - *indicates than not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

tys.	= tysiąc	<i>thous.</i>	= <i>thousand</i>
mln	= milion	<i>mln</i>	= <i>million</i>
zł	= złoty	<i>zł</i>	= <i>zloty</i>
szt.	= sztuka	<i>pcs</i>	= <i>piece</i>
kg	= kilogram	<i>kg</i>	= <i>kilogram</i>
dt	= decytona	<i>dt</i>	= <i>deciton</i>
t	= tona	<i>t</i>	= <i>tonne</i>
ha	= hektar	<i>ha</i>	= <i>hectare</i>
l	= litr	<i>l</i>	= <i>litre</i>
hl	= hektolitr	<i>hl</i>	= <i>hectolitre</i>
PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności	<i>PKD</i>	= <i>Polish Classification of Activity</i>
CN	= Scalona Nomenklatura	<i>CN</i>	= <i>Combined Nomenclature</i>
PKWiU	= Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług	<i>PKWiU</i>	= <i>Polish Classification of Products and Services</i>
SITC	= Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu	<i>SITC</i>	= <i>Standard International Trade Classification</i>
EFTA	= Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu	<i>EFTA</i>	= <i>European Free Trade Association</i>
UE	= Unia Europejska	<i>EU</i>	= <i>European Union</i>

Przy publikowaniu danych GUS - prosimy o podanie źródła
When publishing CSO data – please indicate the source

Opracowanie publikacji

GUS, Departament Rolnictwa

kierujący

Artur Łączyński – Dyrektor

zespół:

Magdalena Lewandowska,
Monika Pawelec-Potapska,
Karolina Wasilewska,
Anna Wróblewska,
Elżbieta Ziółkowska

Druk i oprawa

Zakład Wydawnictw Statystycznych

ISSN 1507-9449

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

Opracowanie "Produkcja i handel zagraniczny produktami rolnymi w 2016 r." jest publikacją, w której syntetycznie ujęto informacje o produkcji, przetwórstwie i handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi.

Publikacja składa się z 3 części: uwag metodologicznych, uwag ogólnych ilustrowanych wykresami i części tabelarycznej. W uwagach metodologicznych omówiono podstawowe definicje, pojęcia oraz grupowanie produktów i wyrobów. Ze względu na szeroki zakres prezentowanych danych ograniczono się do podstawowych pojęć. W uwagach analitycznych przedstawiono krótką analizę zmian zachodzących w poziomie produkcji, przetwórstwie i handlu zagranicznym w latach 2014 - 2016, z uwzględnieniem wybranych grup produktów rolnych. W części tabelarycznej zaprezentowano informacje w ujęciu wartościowym i ilościowym o produkcji rolniczej, produkcji wyrobów przemysłu spożywczego, podaży, spożyciu oraz imporcie i eksporcie produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Zaprezentowano również dane o imporcie i eksporcie tych produktów według grup krajów.

Publikacja została opracowana w Departamencie Rolnictwa, z wykorzystaniem materiałów uzyskanych z Departamentu Produkcji oraz Departamentu Handlu i Usług.

Dyrektor
Departamentu Rolnictwa
Artur Łączyński

Warszawa, listopad 2017 r.

PREFACE

The publication “Production and foreign trade of agricultural products in 2016” is a publication in which synthetic information on production, manufacturing and foreign trade of agricultural products was included.

This publication consists of three parts: methodological notes, general notes, a tabular part and annex with graphs. In the methodological notes the basic definitions, terms and groupings of products and goods were described. Due to the wide scope of the data presented the description was limited to the basic terms. In the analytical notes a short analysis of changes in production, manufacturing and foreign trade in the years 2014-2016 is presented, including selected groups of agricultural products. In the tabular part information was presented in terms of value and quantity, relating to agricultural output, food products, supply, consumption, imports and exports of products of plant and animal origin. The data on imports and exports were also presented according to groups of countries.

This publication has been elaborated in the Agriculture Division by use information from the Production Division and from Trade and Services Division.

*Director of the Agriculture Division
Artur Łączyński*

Warsaw, November 2017

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Tab.	Str.
Przedmowa	x	3
<i>Preface</i>		
Spis treści	x	5
<i>Contents</i>		
Uwagi metodologiczne.....	x	8
<i>Methodological notes</i>		
Uwagi ogólne	x	15
<i>General notes</i>		

CZEŚĆ TABELARYCZNA

TABLE PART

Produkcja rolnicza (ceny bieżące).....	1	35
<i>Agricultural output (current prices)</i>		
Globalna i towarowa produkcja roślinna (ceny bieżące)	2	35
<i>Gross and market crop output (current prices)</i>		
Przeciętne ceny ważniejszych produktów roślinnych.....	3	36
<i>Average prices of major crops</i>		
Zbiory głównych ziemiopłodów	4	37
<i>Major crops production</i>		
Skup ważniejszych produktów roślinnych.....	5	37
<i>Procurement of major crops</i>		
Przychód i rozchód zbóż podstawowych i ziemniaków.....	6	37
<i>Resource and use of basic cereals and potatoes</i>		
Przychód i rozchód warzyw i owoców	7	38
<i>Resource and use of vegetables and fruit</i>		
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów przemysłu spożywczego pochodzenia roślinnego (ceny bieżące)	8	38
<i>Value of sold production of food products of plant-based food products (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego (pochodzenia roślinnego)	9	39
<i>Production of major food industry products (plant - origin)</i>		
Podaż wybranych towarów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego)	10	39
<i>Supply of selected consumer goods (plant - origin)</i>		
Import i eksport produktów pochodzenia roślinnego według nomenklatury CN	11	40
<i>Import and export of plant-based products by CN nomenclature</i>		
Import i eksport ważniejszych towarów rolno-spożywczych (pochodzenia roślinnego) według nomenklatury CN.....	12	41
<i>Import and export of major plant - origin agricultural products by CN nomenclature</i>		
Spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego) na 1 mieszkańca.....	13	41
<i>Consumption of selected consumer goods (plant - origin) per capita</i>		

Globalna i towarowa produkcja zwierzęca (ceny bieżące)	14	42
<i>Gross and market animal output (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych produktów (pochodzenia zwierzęcego)	15	42
<i>Production of major products (animal - origin)</i>		
Przeciętne ceny ważniejszych produktów zwierzęcych	16	43
<i>Average prices of major animal products</i>		
Skup ważniejszych produktów zwierzęcych	17	44
<i>Procurement of major animal products</i>		
Produkcja, import, eksport i spożycie mięsa, tłuszczów i podrobów	18	44
<i>Production, import, export and consumption of meat, fats and pluck</i>		
Przychód i rozchód mleka	19	46
<i>Resource and use of milk</i>		
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów przemysłu spożywczego pochodzenia zwierzęcego (ceny bieżące)	20	46
<i>Value of sold production of food products of animal origin (current prices)</i>		
Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego (pochodzenia zwierzęcego)	21	47
<i>Production of major food industry products (animal - origin)</i>		
Podaż wybranych towarów konsumpcyjnych (pochodzenia zwierzęcego)	22	48
<i>Supply of major consumer goods (animal - origin)</i>		
Import i eksport zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego według nomenklatury CN	23	48
<i>Import and export of livestock and animal products by CN nomenclature</i>		
Import i eksport ważniejszych towarów rolno-spożywczych (pochodzenia zwierzęcego) według nomenklatury CN	24	49
<i>Import and export of selected animal – origin agricultural products according to CN nomenclature</i>		
Spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia zwierzęcego) na 1 mieszkańca	25	49
<i>Consumption of selected consumer goods (animal - origin) per capita</i>		
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	26	50
<i>Retail sales of goods (current prices)</i>		
Obroty handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi na tle obrotów handlu zagranicznego ogółem (ceny bieżące)	27	50
<i>Foreign trade turnover of agricultural and consumption products (current prices)</i>		
Import i eksport tłuszczów, olejów i przetworów spożywczych według nomenklatury CN	28	51
<i>Import and export of fats, oils and prepared foodstuff products by CN nomenclature</i>		
Import i eksport żywności i zwierząt żywych według grup krajów i według sekcji SITC (ceny bieżące)	29	52
<i>Import and export of food and live animals by groups of countries and by section SITC (current prices)</i>		
Import i eksport napojów i tytoniu według grup krajów i według sekcji SITC (ceny bieżące)	30	53
<i>Import and export of beverages and tobacco by groups of countries and by section SITC (current prices)</i>		

Import i eksport zbóż ogółem według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące).....	31	54
<i>Import and export of total cereals by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport warzyw ogółem według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące)	32	55
<i>Import and export of total vegetables by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport owoców i orzechów jadalnych ogółem według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące).....	33	56
<i>Import and export of fruit and edible nuts by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport jabłek według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące).	34	57
<i>Import and export of total apples by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport mięsa i podrobów jadalnych według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące)	35	58
<i>Import and export of meat and pluck by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport bydła żywego według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące).....	36	59
<i>Import and export of live cattle by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport trzody chlewnej według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące).....	37	60
<i>Import and export of pigs by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport produktów mleczarskich według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące).....	38	61
<i>Import and export of dairy products by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		
Import i eksport jaj ptasich według grup krajów i według klasyfikacji CN (ceny bieżące)	39	62
<i>Import and export of bird eggs by groups of countries and by CN classification (current prices)</i>		

UWAGI METODOLOGICZNE

Zamieszczone w publikacji informacje dotyczące **działalności rolniczej** w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności do której są zaliczane, opracowano **metodą rodzaju działalności**.

Produkcję rolniczą scharakteryzowano za pomocą podstawowych mierników, tj. globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nie przetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego) do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie, drób, kozy i króliki.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Od 2004 r. w produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) uwzględniono naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw m. in.: chmielu, tytoniu, zbóż, roślin oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na paszę.

Przy ustalaniu produkcji rolniczej przyjęto:

w cenach bieżących:

- dla skupu, spożycia naturalnego oraz przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich - ceny skupu płacone przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych (bez podatku od towarów i usług),
- dla sprzedaży targowiskowej - ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach,
- dla zużycia produkcyjnego i zapasów produktów roślinnych - ceny skupu pomniejszone o 5%;

w cenach stałych:

- ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej - ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji - średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2015 r. - z lat 2014 i 2015.

Wielkość **produkcji** zarówno **roślinnej** jak i **zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych oraz szacunków.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Informacje o **skupie produktów rolnych** dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów rolnych.

W publikacji prezentowane są dane o skupie:

- **zboż podstawowych** dotyczą dostaw pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa (łącznie z mieszankami zbożowymi) oraz pszenżyta do punktów skupu, a także do mieszalni pasz, gorzelnii,
- **ziemniaków** - dotyczą dostaw do punktów skupu, jak również dostaw do zakładów przetwórstwa przemysłowego (gorzelnii, płatkarni, suszarni) i spożywczego,
- **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) - dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport), bez skupu zwierząt hodowlanych,
- **trzody chlewnej** - nie obejmują prosiąt i warchlaków.

Dane o ilości i wartości **produkcji wyrobów przemysłu spożywczego** zamieszczone w publikacji **opracowane zostały metodą wyrobów**.

Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej. Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Wartość produkcji sprzedanej wykazana jest w cenach bazowych, tj. bez należnego podatku od towarów i usług (VAT) i podatku akcyzowego, a łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług.

Ceny bieżące są to ceny faktycznie uzyskiwane przez przedsiębiorstwa w transakcjach sprzedaży z bezpośrednimi odbiorcami za wykonanie dostaw wyrobów, robót lub usług i uwidocznione w fakturach.

Dane o ilości produkcji obejmują produkcję wyrobów gotowych przeznaczonych na sprzedaż, jak również do dalszego przerobu wewnątrz przedsiębiorstwa, wytwarzanych z surowca własnego lub powierzonego. Dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Grupowania wyrobów dokonano według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2015) oraz nomenklatury PRODPOL (stosowanej w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych) zharmonizowanej z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL. Wprowadzenie klasyfikacji PKWiU 2015 w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2015 r. nie wpływa na publikowane dotąd dane.

Począwszy od 1 maja 2004 r., tj. od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, funkcjonują dwa systemy **statystyki obrotów handlu zagranicznego** oparte na źródłach informacji:

- deklaracji INTRASTAT w zakresie wymiany towarowej z państwami członkowskimi UE,
- deklaracji EXTRASTAT w zakresie obrotów realizowanych z krajami nie będącymi członkami UE,
- alternatywne źródła danych wykorzystywane od 1 stycznia 2006 r. do rejestracji obrotów tzw. „towarami specyficznymi”, tj. energią elektryczną, gazem ziemnym, produktami morskimi, militarnymi.

Dane otrzymane z tych źródeł tworzą jednolity zbiór statystyki handlu zagranicznego, która opiera się na metodologii Departamentu Statystyki Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Statystyka handlu zagranicznego nie obejmuje swym zakresem:

- towarów będących przedmiotem tranzytu,
- towarów umieszczonych czasowo w składach celnych i wolnych obszarach celnych (WOC),
- towarów dopuszczonych czasowo do obrotu, poza obrotem uszlachetniającym,
- środków płatniczych i papierów wartościowych,
- towarów przeznaczonych dla placówek dyplomatycznych,
- złota monetarnego,
- usług, z wyjątkiem usług związanych z uszlachetnianiem towarów.

Wartość importu została wykazana na warunkach **cif** port polski lub **franco** granica polska, tzn. łącznie z kosztami transportu i ubezpieczenia do granicy polskiej. **Wartość eksportu** została podana na bazie **fob**, tj. na warunkach franco granica lub fob port kraju dostawcy.

Dane dotyczące obrotów według grup krajów oraz poszczególnych krajów wykazano:

- w imporcie - według kraju pochodzenia,
- w eksporcie - według kraju przeznaczenia.

Za **kraj pochodzenia** uważa się kraj, w którym towar został wytworzony, obrobiony lub przerobiony i w tym stanie nadszedł do polskiego obszaru celnego. Za **kraj przeznaczenia** przyjmuje się kraj konsumpcji, tj. kraj, w którym towar zostanie ostatecznie zużyty.

W publikacji zaprezentowano dane o obrotach handlu zagranicznego według następujących grup krajów:

- **Unia Europejska**, tj. Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja wraz z Monako i departamentami zamorskimi (Reunion, Gwadelupą, Martyniką, Gujaną Francuską), Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Republika Czeska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy;
- **Euroazjatycka Unia Gospodarcza**, tj. Armenia, Białoruś, Kazachstan, Kirgistan i Rosja;
- **EFTA**, tj. Islandia, Liechtenstein, Norwegia wraz ze Svalbard i Jan Mayen, Szwajcaria;
- **Pozostałe**, w tym Ukraina, Mołdawia, Stany Zjednoczone, Kanada, Chiny;

Wartość importu i eksportu podano w złotych. Przeliczenia ze złotych na waluty obce dokonano według średniorocznego kursu walut, wyliczonego i ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski.

Dla potrzeb niniejszej publikacji, uwzględniając nomenklaturę CN, podzielono produkty w obrotach handlu zagranicznego na:

- towary rolno-spożywcze pochodzenia roślinnego,
- towary rolno-spożywcze pochodzenia zwierzęcego,
- tłuszcze, oleje i przetwory spożywcze, które są towarami zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego.

Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne zawarte są w rocznikach branżowych – Roczniku Statystycznym Przemysłu, Roczniku Statystycznym Handlu Zagranicznego i Roczniku Statystycznym Rolnictwa.

Uwaga!

♦ *Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.*

♦ *Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca w zakresie spożycia niektórych artykułów konsumpcyjnych (pochodzenia roślinnego i zwierzęcego) przyjęto następującą metodologię: produkcja powiększona o import, pomniejszona o eksport oraz o ubytki i straty produktów rolnych u producentów i w obrocie, z uwzględnieniem zmiany stanu zapasów u producentów i w jednostkach handlowych. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.*

METHODOLOGICAL NOTES

Information contained in this publication regards **agricultural activity in the area of crop and animal production** conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE rev.1 in which they are included. The data were compiled by means of **the kind-of-activity method**.

Agricultural production is characterized by basic indicators, i.e.: gross output (final and market output).

Gross agricultural output includes:

- **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses, poultry, goat and rabbit.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not account products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Since 2004 value of agricultural output (gross agricultural output, final agricultural output, agricultural market output) was increased by subsidies to products. Subsidies included among others: hop, tobacco, cereals, oil plants, pulses and plants designated for feeds.

The following prices were assumed for calculating agricultural output:

in current prices:

- for procurement of agricultural products, own consumption and increases in farm animal stocks - procurement prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers (excluding value added tax),
- for market sales — prices received by farmers at marketplaces,
- for production consumption and stocks of products of plant origin — purchase prices less 5%;

in constant prices:

- current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales - prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year, e.g. for 2015 - the prices from 2014 and 2015 are assumed.

Data regarding **crop and animal output** were compiled on the basis of reporting, sample surveys results and estimates.

Data on production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

Information on **procurement of agricultural products** concerns quantity and the value of agricultural products purchased by economic entities directly from agricultural producers.

In this publication data about procurement are presented:

- **basic cereals**, concern delivery of wheat, rye, barley and oats (including cereal mixed) as well as triticale to procurement centres, as well as to mixing feed companies and alcohol distillery,
- **potatoes**, concern delivery to procurement centres, also delivery to alcohol distillery, companies producing potato flakes and drying houses as well as supplies to food processing plants,
- **animals for slaughter** (cattle, pigs, sheep, horses and poultry) concern only animals for slaughter (including animals purchased for exports purposes), excluding animals for breeding,
- **pigs**, excluding piglets and young pigs.

In this publication data were included regarding quantity and **value of manufacture of food products, compiled using the grouping of products.**

Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- The value of products in the form of settlements in kind;
- Products designated for increasing the value of own fixed assets.

The value of sold production is reported at the base prices, i.e. excluding goods and services tax (VAT) and excise tax, including the value of donations in objects for the purpose of goods and services.

Current prices are prices actually received by enterprises during sale transactions with direct receivers, for completion of delivery of products, works or services, and included in invoices.

Data on quantity of production include production of finished goods for sale, as well as for further processing within the enterprise, produced from supplied or one's own raw material. They regard economic entities in which the number of employees exceeded nine persons.

The grouping of products is presented on the basis of the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2015) and PRODPOL nomenclature (used in survey of manufacturing industrial products) harmonised with PRODCOM List recommended by EUROSTAT for product surveys in EU member states. In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of same PKWiU/PRODPOL headings. Introduction of classification PKWiU 2015, instead of PKWiU 2008 binding until 31 December 2015, does not influence the data published up to now.

Since 1 May 2004 (since the day of Polish accession to EU), **Polish foreign trade statistics** is based on two systems:

- INTRASTAT declaration in scope of trade turnover with EU member countries,
- EXTRASTAT declarations in scope of Polish trade turnover with EU non-member countries,
- alternative data sources which register since 1 January 2006 the specific goods and movements: electricity and gas, sea products, military goods.

Data received from these sources create unified set of foreign trade statistics which is based on UN Statistics Division methodology.

Following transactions are not included in foreign trade statistics:

- commodities in transit,
- commodities placed temporarily in customs warehouses and in duty free zone,

- commodities admitted to temporary (excluding inward and outward processing),
- means of payment and securities,
- commodities for diplomatic institutions,
- monetary gold,
- trade with services, excluding services related to the refinement of goods.

The value of imports is shown in terms of **cif** Polish port or **franco** Polish border, including transport and insurance costs to the Polish border. *The value of exports* is shown on the **job** basis, that is in terms of franco border or **job** port of the country of delivery.

Data regarding turnover according to groups of countries were presented:

- in imports – according to the country of origin,
- in exports – according to the country of destination.

Country of origin is the country where the commodity was produced or processed and in this form entered the Polish customs zone. **Country of destination** is the country of consumption that is the country where the commodity will be finally used or processed.

In this publication data on foreign trade turnover is presented according to the following groups of countries:

- **European Union:** Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Croatia, Denmark, Estonia, Finland, France including Monaco and the French overseas departments (French Guiana, Guadeloupe, Martinique and Reunion), Greece, Spain, Ireland, Lithuania, Luxembourg, Latvia, Malta, Netherlands, Germany, Portugal, Czech Republic, Romania, Slovakia, Slovenia, Sweden, Hungary, Great Britain, Italy;
- **Eurasian Economic Union:** Armenia, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Russian Federation;
- **EFTA:** Iceland, Liechtenstein, Norway including Svalbard Archipelago and Jan Mayen Island and Switzerland;
- **Other, of which:** Ukraine, Moldova, United States, Canada, China.

The value of imports and exports were given in PLN. Conversion of PLN into foreign currencies are made on the basis of the yearly average exchange rate published by the National Bank of Poland.

For the needs of this publication and taking into account the Combined Nomenclature (CN) the products in foreign trade turnover were divided into:

- agricultural products of plant origin,
- agricultural products of animal origin,
- fats, oils and prepared foodstuffs, being both goods of plant origin as well as of animal origin.

Detailed methodological explanations are included in the Statistical Yearbook of Industry, the Yearbook of Foreign Trade Statistics and the Statistical Yearbook of Agriculture.

Attention!

◆ Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.

◆ In calculations per capita as regards consumption of some foodstuffs (or plant and animal origin) the following methodology has been used: production increased by imports, decreased by exports as well as by wastes and losses of agricultural products of producers and in turnover and including changes in inventories at producers and in trade units. The total number of population as of 30 VI was used in calculations.

UWAGI OGÓLNE

W 2016 r., biorąc pod uwagę uwarunkowania produkcyjno-rynkowe w rolnictwie oraz wyniki produkcji ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego, handel zagraniczny artykułami rolno-spożywczymi kształtowały m.in. następujące czynniki:

- W skali roku wzrost (w cenach bieżących) globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (odpowiednio o 4,8%, 5,2% i o 3,2%).
- Zwiększenie wolumenu skupu większości podstawowych produktów roślinnych i zwierzęcych.
- Spadek udziału produkcji towarowej w produkcji globalnej do 74,1% wobec 75,2% przed rokiem, 72,8% w 2014 r. i 74,4% w 2013 r.
- Przy zwiększonej podaży spadek cen skupu większości podstawowych produktów rolnych. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrost cen odnotowano w przypadku żywca wieprzowego i niektórych gatunków zbóż.
- W skali roku zmniejszył się udział eksportu w rozchodach w bilansach zbóż podstawowych, warzyw i owoców, zwiększył się natomiast w bilansie ziemniaków oraz mleka. W bilansach w/w produktów rolnych udział importu w przychodach zwiększył się i był niższy niż eksportu w rozchodach.
- W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się wolumen produkcji większości ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego. Najwyższą dynamikę wzrostu produkcji odnotowano w przypadku cukru (o ok. 30%), mięsa drobiowego (o ok. 17%) i warzyw zamrożonych (o ok. 16%).
- W stosunku do 2015 r. odnotowano wzrost udziału wartości produkcji sprzedanej w wartości sprzedanej artykułów spożywczych ogółem (w cenach bieżących) dla następujących grup produktów: mięsa przetworzonego i zakonserwowanego, masła, oraz ryb, skorupiaków i mięczaków, a także owoców i warzyw przetworzonych i zakonserwowanych, pozostałych artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego (w tym cukru).
- W skali roku wzrost cen transakcyjnych towarów eksportowanych był taki sam jak spadek cen towarów importowanych i wynosił (liczone w zł) 0,3% (wobec odpowiednio 0,6% i 0,1% przed rokiem).
- Udział towarów rolno-spożywczych w obrotach ogółem zmniejszył się w eksporcie z 13,3% w 2015 r. do 13,2%, a w imporcie wzrósł z 9,1% do 9,6%.
- Eksport towarów rolno-spożywczych wyniósł 105781,5 mln zł i był o 5,9% wyższy niż przed rokiem. Wzrost eksportu odnotowano dla wszystkich podstawowych grup towarów z wyjątkiem produktów pochodzenia roślinnego.

- Import towarów rolno-spożywczych wyniósł 75170,5 mln zł i zwiększył się w skali roku o 11,8%. Import wszystkich podstawowych grup towarów był wyższy niż przed rokiem, przy czym najwyższy wzrost importu (ok. 18%) dotyczył przetworów spożywczych i produktów pochodzenia roślinnego.
- Przy spadku dynamiki eksportu i znacznym wzroście dynamiki importu zarysowały się niekorzystne tendencje w handlu zagranicznym towarami rolno-spożywczymi
- Obroty produktami rolno-spożywczymi zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 30611,0 mln zł wobec 32650,1 mln zł w 2015 r. i 28194,9 mln zł w 2014 r.
- Głównym partnerem w obrotach handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi były państwa UE, których udział tych towarów w imporcie i eksporcie ogółem wynosił odpowiednio 69,4% i 81,5% wobec 68,4% i 82,3% w 2015 r.
- Przy spadku znaczenia UE pod względem eksportu polskich towarów rolno-spożywczych i jednocześnie rosnącym importem z tych państw, pomimo dalszych poszukiwań nowych rynków zbytu i stopniowego wzrostu obrotów z pozostałymi grupami krajów, skala zmian w handlu zagranicznym z państwami spoza UE była niewielka i nie wpłynęła na poprawę ogólnego wyniku handlu towarami rolno-spożywczymi.
- W porównaniu z rokiem poprzednim wzrost wartości eksportu według rodzaju towarów (na podstawie tabl. 29-39) wystąpił do następujących grup krajów:
  - UE – żywności i zwierząt żywych, warzyw, mięsa i podrobów jadalnych, trzody chlewnej, produktów mleczarskich,
  - Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej - żywności i zwierząt żywych, warzyw, owoców i orzechów jadalnych, mięsa i podrobów jadalnych, bydła żywego, trzody chlewnej, produktów mleczarskich, jaj ptasich,
  - EFTA - żywności i zwierząt żywych, napojów i tytoniu, zbóż, warzyw, owoców i orzechów jadalnych, w tym jabłek, mięsa i podrobów jadalnych,
  - Pozostałe - żywności i zwierząt żywych, napojów i tytoniu, warzyw, owoców i orzechów jadalnych, w tym jabłek, mięsa i podrobów jadalnych.
- Wzrost wartości importu artykułów rolno-spożywczych (na podstawie tabl. 29-39) na rynek polski odnotowano z krajów:
  - UE - żywności i zwierząt żywych, napojów i tytoniu, zbóż, warzyw, owoców i orzechów jadalnych, mięsa i podrobów jadalnych, bydła żywego, produktów mleczarskich, jaj ptasich,
  - Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej - żywności i zwierząt żywych, zbóż, warzyw,

- EFTA - żywności i zwierząt żywych, napojów i tytoniu, owoców i orzechów jadalnych, produktów mleczarskich,
- Pozostałe - żywności i zwierząt żywych, napojów i tytoniu, zbóż, warzyw, owoców i orzechów jadalnych, mięsa i podrobów jadalnych, produktów mleczarskich,

W 2016 r. w Polsce odnotowano dalszy wzrost produktu krajowego brutto, który zwiększył się realnie o 2,9% w skali roku wobec wzrostu o 3,3% w 2014 r. i o 3,8% w 2015 r. Stymulująco na wzrost gospodarczy kraju wpłynął przede wszystkim konsumpcyjny popyt krajowy. Eksport netto oddziaływał pozytywnie w mniejszym stopniu. W ujęciu przedmiotowym dynamika eksportu większości grup produktów była niższa niż przed rokiem. Wzrost sprzedaży artykułów rolno-spożywczych spowolnił do 1,2% wobec ponad 9% w 2015 r.

W 2016 r. globalna produkcja rolnicza w cenach bieżących (103,4 mld zł) zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego, na co wpłynął wzrost zarówno globalnej produkcji roślinnej (o ok. 6%), jak i zwierzęcej (o ponad 3%). W produkcji roślinnej we wszystkich podstawowych grupach produktów, z wyjątkiem warzyw, wystąpił wzrost wartości produkcji. Na zwiększenie wartości produkcji zwierzęcejłożył się przede wszystkim wysoki, ponad trzykrotny, wzrost wartości przyrostu stada podstawowego i obrotowego oraz produkcji żywca rzeźnego i jaj kurzych.

W omawianym roku podstawowe kategorie produkcji rolniczej w cenach bieżących na tle 2015 r. i 2014 r. kształtowały się następująco:

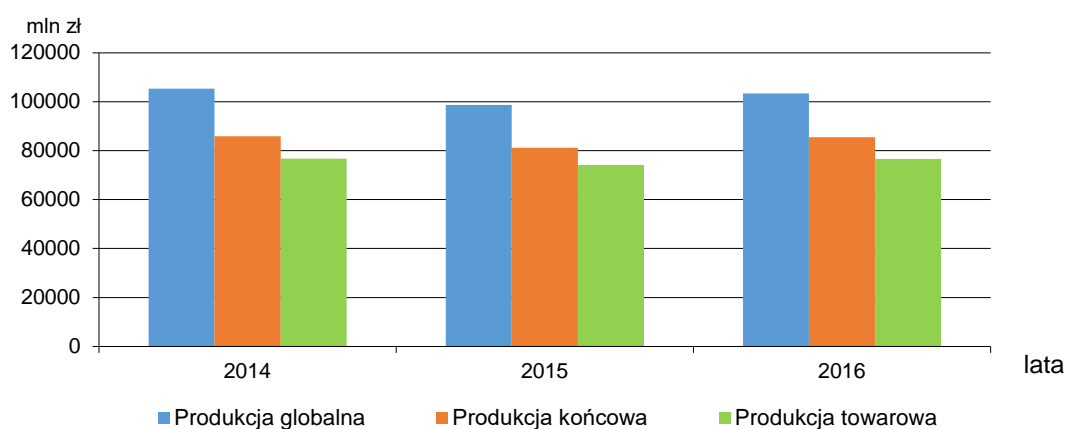
- **globalna produkcja** rolnicza wyniosła 103,4 mld zł i była większa o 4,8% niż w 2015 r. (98,6 mld zł) i mniejsza o 1,9% niż w 2014 r. (105,3 mld zł);
- **końcowa produkcja** rolnicza wyniosła 85,5 mld zł i zwiększyła się o 5,2% w stosunku do roku poprzedniego (81,2 mld zł) i zbliżona (o 0,5% mniejsza) do 2014 r. (85,9 mld zł);
- **towarowa produkcja** rolnicza wyniosła 76,5 mld zł, tj. była większa o 3,2% niż w 2015 r. (74,2 mld zł) i niewiele mniejsza – o 0,2% niż w 2014 r. (76,7 mld zł).

W 2016 r. **wartość produkcji towarowej** w cenach bieżących w wyniku zwiększonej podaży podstawowych produktów roślinnych i zwierzęcych, przy notowanym jednocześnie spadku cen większości produktów rolnych, była o 3,2% większa niż przed rokiem. W skali roku spadek cen pszenicy wynosił 7,2%, kukurydzy – 6,4%, ziemniaków - 3,8%, żywca wołowego – 2,7%, młodego bydła rzeźnego – 3,0%, żywca drobiowego – 6,6% i mleka – 2,3%. Wysokie zbiory warzyw i owoców wpłynęły również na spadek ich cen na rynku krajowym. Głęboki spadek cen owoców dotyczył jabłek – o ok. 25%, śliwek – o ok. 22% oraz

wiśni i czereśni – o ok. 20%. Z podstawowych upraw warzyw w największym stopniu obniżyły się ceny marchwi - o 33% oraz ogórków i pomidorów – o ok. 22%.

W stosunku do 2015 r., przy wzroście zbiorów większości ziemniaków, zwiększył się **wolumen skupu podstawowych produktów roślinnych**. Ilościowo zmniejszył się jedynie skup rzepaku (o ok. 29%), w niewielkim stopniu owoców (o 0,6%) oraz – z wyjątkiem pszenicy – pozostałych gatunków zbóż w grupie zbóż podstawowych. Wolumen skupu ważniejszych **produktów zwierzęcych**, oprócz znaczącego spadku skupu cieląt (o 36%) oraz jaj kurzych konsumpcyjnych (o 52%), był również większy niż przed rokiem.

Wykres 1. **Produkcja rolnicza (ceny bieżące).**

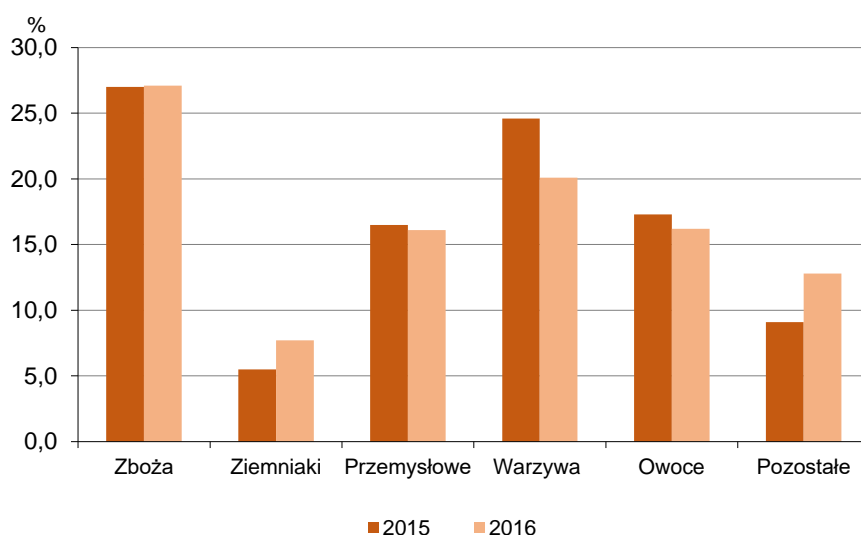
W 2016 r. udział produkcji towarowej w produkcji globalnej wyniósł 74,1% i był mniejszy o 1,1 pkt. procentowego niż w 2015 r. i większy o 1,3 pkt. procentowego niż w 2014 r. W 2016 r., przy wysokiej podaży produktów rolnych i występujących trudnościach związanych ze znalezieniem rynków zbytu na niektóre produkty (m.in. objęte embargiem rosyjskim), odnotowano wyhamowanie utrzymującej się od dłuższego czasu tendencji wzrostowej udziału produkcji towarowej w produkcji globalnej. Z uwagi na dominującą presję podaży surowców na światowych i europejskich rynkach rolnych i związane z tym trudności ze zbytem produktów rolnych, od 2015 r. zintensyfikowane zostały działania mające na celu dywersyfikację kierunków eksportu towarów rolno-spożywczych.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2016 r. udział skupu i produktów rolnych sprzedanych w obrocie targowiskowym w produkcji towarowej wynosił odpowiednio 76,4% (wobec 76,9% w 2015 r.) i 22,0% (wobec 21,1% przed rokiem).

Globalna produkcja roślinna w cenach bieżących (52,5 mld zł) była o 6,1% większa niż przed rokiem. Był to wynik wzrostu wartości produkcji wszystkich podstawowych grup produktów, z wyjątkiem warzyw. Największy wzrost wartości produkcji surowców

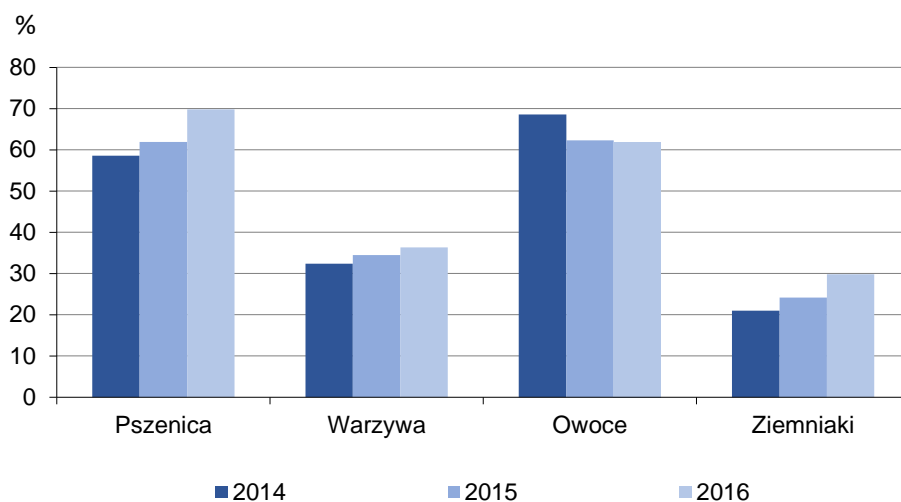
odnotowano dla ziemniaków i buraków cukrowych (odpowiednio o 43% i ponad 54%). Niewielki wzrost wartości zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi był wynikiem znaczącego spadku wycenionej produkcji pszenicy (o ok. 8%), przy jednoczesnym wzroście produkcji żyta i jęczmienia (po ponad 10%).

Wykres 2. **Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2015 i 2016 r.**

W 2016 r. w strukturze towarowej produkcji rolniczej udział produkcji roślinnej zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 0,3 pkt. proc., przede wszystkim z powodu wzrostu udziału towarowej produkcji zbóż (o 0,2 pkt. proc.) i ziemniaków (o 0,9 pkt. proc.). Spadek udziału towarowej produkcji mleka (o 0,7 pkt. proc.) wpłynął natomiast na zmniejszenie udziału towarowej produkcji zwierzęcej w towarowej produkcji ogółem.

Wykres 3. **Udział skupu w zbiorach głównych ziemiopłodów w latach 2014 – 2016.**

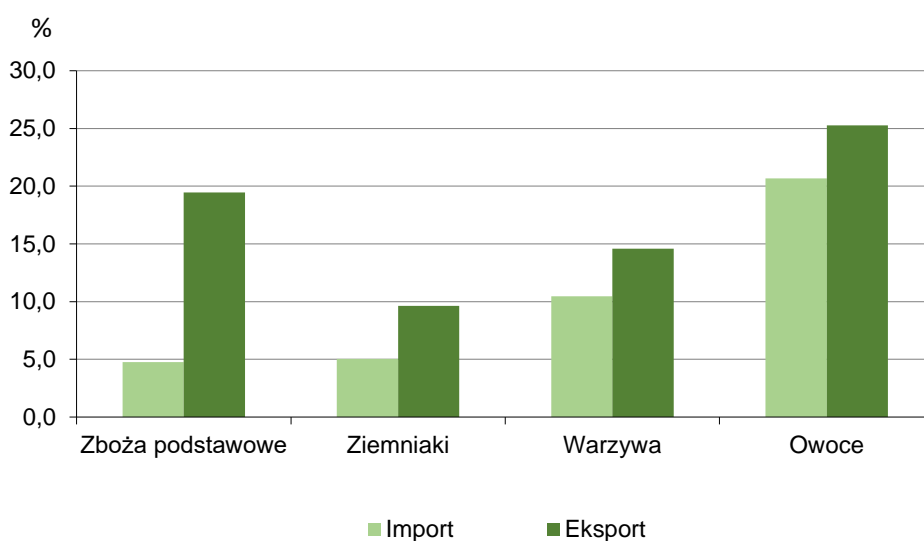
W latach 2014-2016 udział skupu w zbiorach prezentowanych ziemio­płodów wynosił:

- pszenicy – 58,6% w 2014 r., 61,9% w 2015 r. i 70,7% w 2016 r.;
- warzyw – 32,4% w 2014 r., 34,5% w 2015 r. i 31,0% w 2016 r.;
- owoców – 68,6% w 2014 r., 62,3% w 2015 r. i 54,7% w 2016 r.;
- ziemniaków –21,0% w 2014 r., 24,2% w 2015 r. i 21,2% w 2016 r.

W **bilansach podstawowych grup produktów roślinnych**, tj. zbóż, ziemniaków, warzyw i owoców udział importu i eksportu był bardzo zróżnicowany. W latach gospodarczych 2014/2015 – 2015/2016 udział importu w przychodach przeciętnie dla w/w upraw stanowił odpowiednio: 4,5%, 5,2%, 9,8%, 18,7%, a udział eksportu w rozchodach wynosił odpowiednio: 20,8%, 9,7%, 14,4%, 21,6%.

W sezonie 2015/2016, w porównaniu z okresem poprzednim, wystąpił spadek wolumenu importu warzyw, wzrósł natomiast zbóż podstawowych, ziemniaków i owoców. Odniesieniu do eksportu zaznaczył się wzrost wolumenu ziemniaków i owoców, a zmalał zbóż podstawowych i warzyw.

Wykres 4. **Udział importu i eksportu w bilansie podstawowych produktów roślinnych w latach 2014-2016.**

W bilansie **zbóż podstawowych** import w przychodach ogółem stanowił w roku gospodarczym 2015/2016 – 5,3%, w 2014/2015 – 3,8% oraz w roku 2013/2014 – 5,3%. Natomiast udział eksportu w rozchodach ogółem w roku 2015/2016 wyniósł 20,0%, w 2014/2015 – 21,6%, a w roku 2013/2014 – 16,6%.

W bilansie **ziemniaków** udział importu w przychodach w roku gospodarczym 2015/2016 stanowił 6,1%, a w latach 2014/2015 i 2013/2014 – 4,6%. Udział eksportu

w rozchodach w roku 2015/2016 wyniósł 10,8%, wobec 8,7% w roku 2014/2015 i 9,6% w 2013/2014.

W bilansie **warzyw** w roku gospodarczym 2015/2016 import stanowił 10,1% przychodów, a eksport 11,3% rozchodów, w 2014/2015 odpowiednio 9,5% i 17,0%, w 2013/2014 stosownie 11,9% i 15,1%.

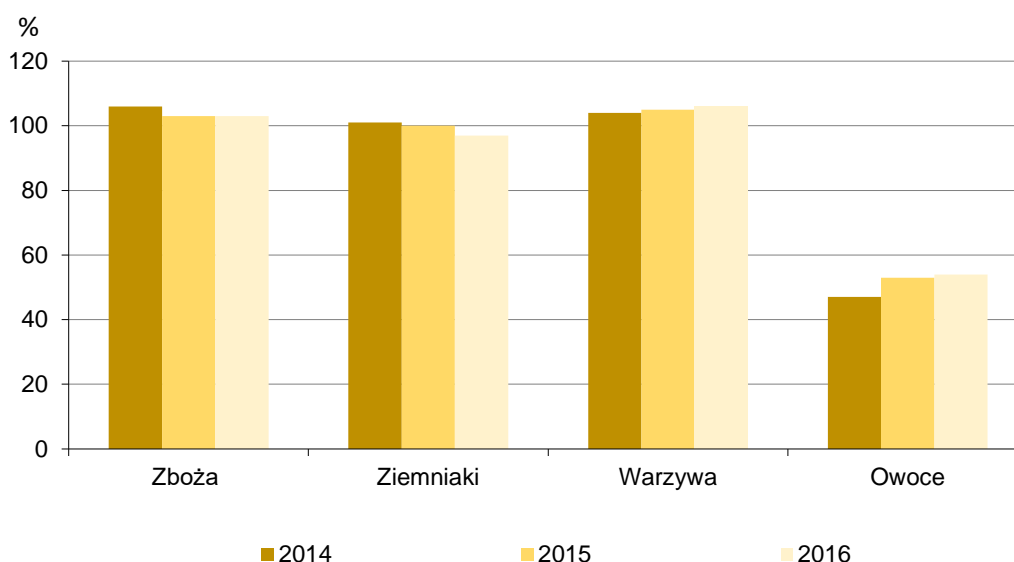
W roku 2015/2016 w bilansie **owoców** udział importu w przychodach wynosił 20,4%, natomiast w rozchodach eksport stanowił 21,4%, w 2014/2015 import – 17,0%, eksport – 21,7%, podczas gdy w roku 2013/2014 odpowiednio 24,3% i 32,2%.

Spożycie wybranych produktów roślinnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowało się następująco:

- zboża – 2014 r. – 106 kg, 2015 r. – 103 kg, 2016 r. – 103 kg,
- ziemniaki – 2014 r. – 101 kg, 2015 r. – 100 kg, 2016 r. – 97 kg,
- warzywa – 2014 r. – 104 kg, 2015 r. – 105 kg, 2016 r. – 106 kg,
- owoce – 2014 r. – 47 kg, 2015 r. – 53 kg, 2016 r. – 54 kg.

Poziom spożycia (w przeliczeniu na surowiec) większości artykułów żywnościowych zależy przede wszystkim od wielkości dochodów gospodarstw domowych i kształtowania się cen detalicznych tych artykułów, ale także od zmian preferencji konsumentów związanych ze sposobem odżywiania.

Wykres 5. **Spożycie podstawowych produktów roślinnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca.**

W 2016 r. **wartość produkcji sprzedanej wyrobów przemysłu spożywczego** pochodzenia roślinnego (w cenach bieżących) była większa niż przed rokiem o 7%. W stosunku do roku poprzedniego największy wzrost wartości produkcji sprzedanej

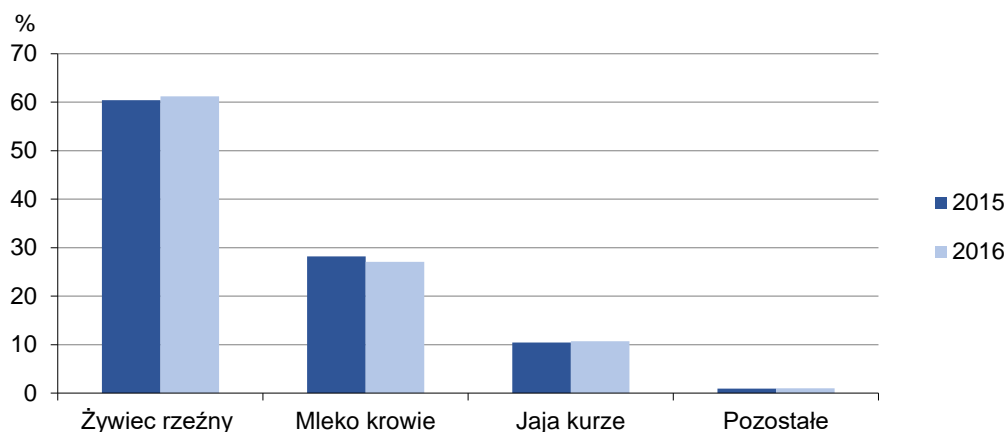
zarejestrowano w przypadku soków z owoców i warzyw (o 17,6%), a także pozostałych artykułów spożywczych (o 13,4%), w tym cukru (o 25,5%). Wzrosła również wartość sprzedaży takich grup wyrobów przemysłu spożywczego jak: owoce i warzywa przetworzone i zakonserwowane (o 10,2%), produkty przemiału zbóż, skrobia i produkty skrobiowe (o 8,6%) oraz wyroby piekarskie i mączne (o 3,2%). Spadła natomiast wartość sprzedaży wyrobów tytoniowych o 14% oraz produktów w grupie makarony, pierogi, kluski, kuskus i podobne wyroby mączne (o 2,7%).

W 2016 r. globalna produkcja zwierzęca w cenach bieżących (50,9 mld zł) była o 3,4% większa od notowanej przed rokiem.

W strukturze towarowej produkcji rolniczej, udział towarowej produkcji zwierzęcej zmniejszył się do 58,2% wobec 58,5% w 2015 r.

W 2016 r. udział sprzedaży żywca rzeźnego w towarowej produkcji zwierzęcej w cenach bieżących kształtował się na poziomie nieco wyższym niż w roku poprzednim i stanowił 61,2% (w 2015 r. – 60,4%). Wartościowo udział sprzedaży bydła i drobiu zwiększył się w skali roku i wynosił odpowiednio 12,2% i 25,7% wobec 12,0% i 24,8% przed rokiem. W produkcji towarowej zwiększył się również udział sprzedanych jaj z 10,4% do 10,7%, zmniejszył natomiast udział sprzedaży mleka z 28,1% do 27,1%.

Wykres 6. **Struktura towarowej produkcji zwierzęcej w 2015 i 2016 r.**

W ostatnich latach udział skupu podstawowych produktów zwierzęcych w produkcji kształtował się następująco:

- żywca rzeźnego – 2014 r. – 92,6%, 2015 r. – 94,1%, 2016 r. – 92,3%,
- mleka – 2014 r. – 81,9%, 2015 r. – 82,2%, 2016 r. – 84,0%.

W 2016 r. w **bilansie mięsa, tłuszczów i podrobów oraz przetworów** (w wadze schłodzonej) **udział importu** w przychodach wyniósł 14,0%, przed rokiem 14,6%. **Udział eksportu** w rozchodach stanowił 42,2%, w 2015 r. – 40,7%. Wskutek rosnącego wzrostu

eksportu mięsa surowego, podrobów i tłuszczów oraz przetworów, jego przewaga nad importem zwiększyła się w stosunku do lat poprzednich i wyniosła 1667 tys. t, wobec 1454 tys. t w 2015 i 1255 tys. t w 2014 r.

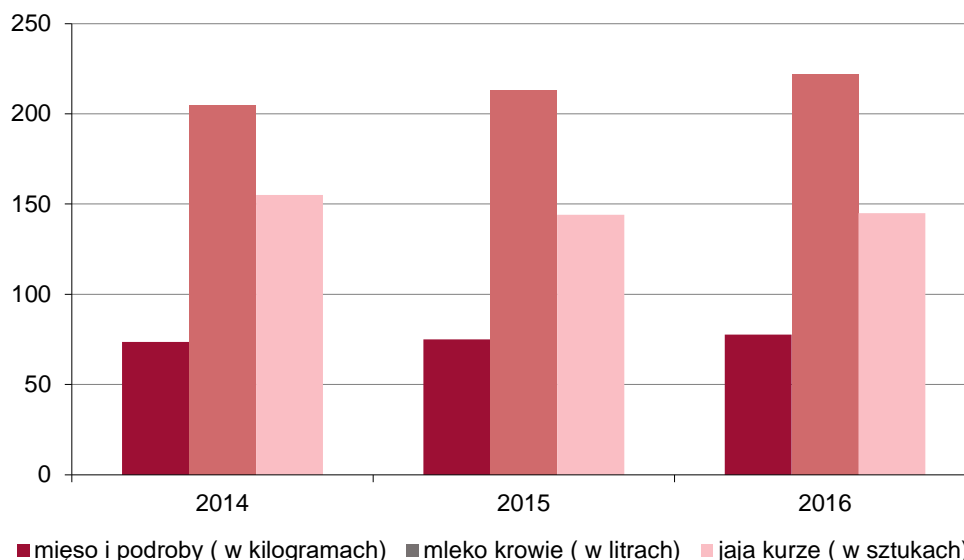
W obrotach **mlekiem i jego przetworami** (w ekwiwalencie surowca) w 2016 r. udział importu w przychodach wzrósł do 12,1% wobec 11,2% w roku poprzednim i był na takim samym poziomie co w roku 2014. Udział eksportu w rozchodach wyniósł 27,1% i był wyższy w porównaniu z rokiem 2015 (24,0%) i 2014 (24,1%).

Systematycznie zwiększa się przewaga wolumenu eksportu nad importem mleka. W 2016 r. w stosunku do roku poprzedniego eksport mleka był większy od importu o 2201 mln l wobec 1855 mln l w 2015 r. i 1726 mln l w 2014 r.

Spożycie produktów pochodzenia zwierzęcego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2014-2016 kształtowało się następująco:

- mięso i podroby (łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory) w wadze schłodzonej – 2014 r. – 73,6 kg, 2015 r. – 75,0 kg, 2016 r. – 77,6 kg,
- mleko krowie (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory, ale bez mleka przerobionego na masło) – 2014 r. – 205 l, 2015 r. – 213 l, 2016 r. – 222 l,
- jaja kurze – 2014 r. – 155 szt., 2015 r. – 144 szt., 2016 r. – 145 szt.

Wykres 7. **Spożycie produktów pochodzenia zwierzęcego w przeliczeniu na 1 mieszkańca.**

W 2016 r. w stosunku do roku poprzedniego, odnotowano wzrost wolumenu produkcji następujących wyrobów przemysłu spożywczego pochodzenia zwierzęcego: mięsa drobiowego (o 17,4%), konserw z ryb (o 10,3%), wędlin (o 9,6%), tłuszczów zwierzęcych topionych jadalnych (o 8,1%), masła, (o 6,6%), serów podpuszczkowych dojrzewających

(o 6,3%), konserw mięsnych (o 5,8%) oraz trzody chlewnej z uboju (o 4,9%). Zmniejszenie produkcji dotyczyło: bydła i cieląt z uboju (o 4,9%), mleka spożywczego normalizowanego (o 2,7%), śmietany normalizowanej (o 2,6%) oraz mleka i śmietany w postaci stałej (o 0,5%). W ujęciu wartościowym wzrost sprzedaży wyrobów przemysłu spożywczego (pochodzenia zwierzęcego) w cenach bieżących odnotowano w grupie wyrobów mleczarskich – przede wszystkim masła (o 15,1%) oraz ryb, skorupiaków i mięczaków, przetworzonych i zakonserwowanych (o 11,1%), jak również mięsa i wyrobów z mięsa zakonserwowanego (o 7,3%). W porównaniu z rokiem poprzednim wysoki spadek wartości produkcji sprzedanej wystąpił w grupie produktów mleko i śmietana zagęszczone, słodzona lub nie, inne niż w stanie stałym (o 19%).

W 2016 r. **obroty handlowe Polski z zagranicą** zwiększyły się w porównaniu z rokiem poprzednim. Eksport wyrażony w EUR zwiększył się o 2,9%, a import o 2,1%. W dwóch ostatnich latach wartość eksportu przewyższała import, co pozwoliło wygenerować nadwyżkę obrotów w EUR w wysokości 2,3 mld w 2015 r. i 3,9 mld w 2016 r., a w zł odpowiednio 9,9 mld i 17,0 mld. Na wzrost polskich obrotów, niższy niż w latach poprzednich, wpłynęła w 2016 r. ogólnoswiatowa tendencja gwałtownego wyhamowania handlu, a w szczególności wyhamowanie obrotów towarowych u głównego polskiego partnera handlowego - Niemiec.

Tabl. 1. obroty handlu zagranicznego ogółem w 2016 r.

Wyszczególnienie	Zł	EUR	2015 = 100	
	w mln		zł	EUR
Eksport	803477,8	184842,9	107,0	102,9
w tym UE	641310,3	147563,6	107,6	103,5
Import	786470,1	180924,6	106,1	102,1
w tym UE	481666,6	110818,7	108,3	104,2
Saldo	17007,7	3918,3	X	X
w tym UE	159643,7	36744,9	X	X

W 2016 r. w **handlu zagranicznym z UE** odnotowano wzrost eksportu i importu (zarówno w złotych, jak i w euro), przy czym tempo wzrostu eksportu było znacznie wolniejsze niż przed rokiem. Eksport wyniósł 641,3 mld zł i był wyższy niż przed rokiem o 7,6%, import – 481,7 mld zł i wzrósł o 8,3%. Dodatkowo saldo wymiany było mniejsze niż w 2015 r. i wyniosło 159,6 mld zł (151,3 mld zł w 2015 r. i 121,1 mld zł w 2014 r.). Eksport do UE wyrażony w EUR wzrósł o 3,5%, a import o 4,2%. Dodatkowo saldo obrotów handlowych zwiększyło się do 36,7 mld EUR wobec 36,2 mld EUR w 2015 r. i 28,9 mld EUR w 2014 r.

W handlu zagranicznym **towarami rolno-spożywczymi** (w cenach bieżących) wystąpił dalszy wzrost obrotów. W porównaniu z rokiem poprzednim, w przypadku większości grup produktów wchodzących w skład towarów rolno-spożywczych odnotowano (z wyjątkiem zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego) niższą dynamikę wartości eksportu przy jednocześnie wyższej dynamice wartości importu. Wartość importu wyniosła 75,2 mld zł i była o 11,8% większa niż w roku poprzednim. Wartość eksportu wzrosła z 99,9 mld zł do 105,8 mld zł, tj. o 5,9%. Dodatkowo **saldo obrotów** w 2016 r. wyniosło 30,6 mld zł wobec 32,7 mld zł w 2015 r. i 28,2 mld zł w 2014 r.

W 2016 r. udział wartości importowanych **towarów rolno-spożywczych** w ogólnej wartości importu zwiększył się i wynosił 9,6%, w poprzednim roku 9,1%. Eksport tych produktów w ogólnej wartości eksportu stanowił 13,2% wobec 13,3% w roku 2015.

Wartość importowanych **przetworów spożywczych** w cenach bieżących wzrosła, przy czym dynamika wzrostu obniżyła się w stosunku do dwóch lat poprzednich i wynosiła 7,2% wobec 10,0% w 2015 r. i 8,0% w 2014 r. W 2016 r. zaimportowano towary spożywcze za 30,2 mld zł wobec 28,2 mld zł w 2015 r. i 25,6 mld zł w 2014 r. W 2016 r. zwiększyła się również wartość eksportu przetworów spożywczych i wyniosła 51,0 mld zł wobec 47,0 mld zł przed rokiem. W skali roku wzrost wartości eksportu był wyraźnie mniejszy i wynosił 8,6% wobec 11,9% przed rokiem.

W 2016 r. w **obrotach handlu zagranicznego zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego** wartość eksportu wzrosła do poziomu 32,8 mld zł i była większa w stosunku do roku poprzedniego o 7,7%. W eksporcie zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego ponad połowę stanowił eksport mięsa i podrobów jadalnych 54,2% i wyniósł 17,8 mld zł, w 2015 r. - 53,8% i 16,4 mld zł, w 2014 r. - 48,9% i 14,2 mld zł. Udział produktów mleczarskich, jaj ptasich, miodu naturalnego i innych produktów pochodzenia zwierzęcego stopniowo się zmniejsza. W 2016 r. wyniósł 23,4% (7,7 mld zł) podczas gdy w 2015 r. eksport tych produktów stanowił 25,6% w ogólnym eksporcie i wynosił 7,8 mld zł. Udział eksportu ryb i innych bezkręgowców wodnych stanowił 16,7% (5,5 mld zł). Od dłuższego czasu najmniejszy udział w eksporcie zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego mają zwierzęta żywe - w ostatnich dwóch latach 2,2%, wartościowo 0,7 mld zł.

Wartość importu zwierzętami żywymi i produktami pochodzenia zwierzęcego w cenach bieżących wyniosła 22,2 mld zł wobec 18,9 mld zł w 2015 r. i 19,0 mld zł 2014 r. i w porównaniu do 2015 r. była większa o 17,7%. Analogicznie jak w roku poprzednim, największy udział w **importie** miały ryby i inne bezkręgowce wodne - 36,1% (8,0 mld zł),

przed rokiem – 33,7% (6,4 mld zł). Udział importu mięsa i podrobów jadalnych oraz produktów mleczarskich, jaj ptasich, miodu naturalnego i innych produktów pochodzenia zwierzęcego zmniejszył się i wynosił odpowiednio 29,9% (6,7 mld zł) i 17,7% (3,9 mld zł). Udział importu zwierząt żywych był zbliżony do notowanego przed rokiem i wynosił 12,4% (2,8 mld zł) wobec 12,5% (2,4 mld zł) w 2015 r.

Wartość importu produktów pochodzenia roślinnego wyniosła w cenach bieżących 19,1 mld zł i była o 11,8% większa niż w 2015 r. kiedy import wyniósł 17,1 mld zł i był o 9,6% większy niż przed rokiem. W imporcie niezmiennie dominuje import owoców i orzechów jadalnych, których wartość w 2016 r. w cenach bieżących wyniosła 6,4 mld zł, co stanowiło 33,5% ogólnej wartości importowanych produktów pochodzenia roślinnego. W 2015 r. wartość sprowadzonych do kraju owoców i orzechów jadalnych kształtowała się na poziomie 5,9 mld zł, a jej udział w imporcie produktów pochodzenia roślinnego wyniósł 34,4%. Na podobnym poziomie jak przed rokiem kształtowała się wartość importu kawy, herbaty i przypraw - 2,6 mld zł. Wartościowo udział tych produktów w imporcie produktów pochodzenia roślinnego stanowił 13,8% wobec 15,0% w 2015 r. Wydatki na zakup warzyw wzrosły z 2,7 mld zł (udział 15,8%) w 2015 r. do 3,1 mld zł (udział 16,2%). W 2016 r. w skali roku odnotowano również wzrost wartości importowanych zbóż (o 16,9%) do poziomu 1,6 mld zł wobec 1,4 mld zł przed rokiem.

Wartość eksportu produktów pochodzenia roślinnego po wysokim wzroście (o 10,2%) w 2015 r., zmniejszyła się w 2016 r. (o 3,0%) do 19,2 mld zł. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2016 r. największy udział w eksporcie produktów roślinnych miały zboża, owoce i orzechy jadalne oraz warzywa (odpowiednio 24,9%, 24,4% i 22,8%). W ogólnej wartości eksportu produktów roślinnych udział w/w produktów stanowił ponad 72%. W 2016 r. z Polski wywieziono zbóż za 4,8 mld zł, owoców i orzechów jadalnych za 4,7 mld zł oraz warzyw za 4,4 mld zł. W skali roku odnotowano przy tym ok. 8% wzrost wartości (w cenach bieżących) wywiezionych owoców i orzechów jadalnych oraz warzyw i niewielki spadek wartości zbóż (o ok. 1%).

Zmiany zachodzące od 2013 r. w handlu zagranicznym **żywnością i zwierzętami żywymi** wpływały korzystnie na kształtowanie się bilansu wymiany handlowej. Saldo obrotów tymi towarami w cenach bieżących było w tych latach dodatnie i systematycznie poprawiało się, w 2013 r. wynosiło 22,9 mld zł, w 2014 r. 24,2 mld zł, w 2015 r. 27,4 mld zł i w 2016 r. 27,9 mld zł.

Największym partnerem Polski w wymianie handlowej **żywnością i zwierzętami żywymi** są **państwa Unii Europejskiej** (najważniejsze z nich to Niemcy i Wielka Brytania). W 2016 r.

w obrotach handlowych (w cenach bieżących) z UE, przy wyższej dynamice importu niż eksportu, bilans wymiany towarowej żywnością i zwierzętami żywymi poprawił się. W obrotach handlu zagranicznego z grupą państw UE dodatnie saldo obrotów żywnością i zwierzętami żywymi było wyższe niż w 2015 r., przy czym tempo wzrostu salda w stosunku do lat poprzednich było wolniejsze. Saldo wyniosło 29,6 mld zł wobec 29,1 mld zł przed rokiem i 23,3 mld zł w 2014 r. Najwyższe dodatnie saldo (powyżej 2 mld zł) odnotowano z: Niemcami (8,5 mld zł w 2016 r. i 7,3 mld zł w 2015 r.), Wielką Brytanią (6,9 mld zł w 2016 r. i 6,4 mld zł w 2015 r.), Czechami (3,4 mld zł w 2016 r. i 3,6 mld zł w 2015 r.), Francją (2,7 mld zł w 2016 r. i 2,5 mld zł w 2015 r.), Włochami (2,0 mld zł w 2016 r. i 1,9 mld zł w 2015 r.) i Rumunią (2,1 mld zł w 2016 r. i 1,8 mld zł w 2015 r.).

Saldo obrotów żywnością i zwierzętami żywymi z państwami **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej** wyniosło 2,4 mld zł i było większe niż w 2015 r. (1,9 mld zł). W obrotach żywnością i zwierzętami żywymi w tej grupie państw największy udział miała Białoruś i Rosja. Saldo wymiany handlowej z Białorusią, przy znacznym wzroście wartości eksportu (o 51,1% w skali roku) zwiększyło się z 0,9 mld zł w 2015 r. do 1,4 mld zł w 2016 r. W przypadku Rosji, przy niewielkim wzroście salda obrotów (do ponad 0,8 mld zł) odnotowano zarówno spadek wartości importu (o 10,8%), jak również eksportu do tego kraju (o 1,7%). Spadek eksportu był wynikiem utrzymującego się embarga nałożonego przez Rosję na import wielu towarów z UE. Z pozostałymi krajami tej grupy saldo obrotów żywnością i zwierzętami żywymi zmniejszyło się, ale było nadal dodatnie.

W 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich, saldo obrotów żywności i zwierząt żywych z krajami **EFTA** było ujemne i wyniosło 3,4 mld zł wobec 2,4 mld zł przed rokiem. Ujemne saldo odnotowano w handlu zagranicznym z Norwegią (3,4 mld zł w 2016 r., wobec 2,5 mld zł w 2015 r.) i w mniejszym stopniu Islandią (minus 0,1 mld zł) i Lichtensteinem. Jedynie ze Szwajcarią zarejestrowano dodatnie saldo na poziomie roku poprzedniego, tj. 0,2 mld zł. Na ujemne saldo w handlu z Norwegią, przekładające się na wynik całej grupy państw EFTA, miał wpływ znaczny import ryb z tego kraju.

Udział grupy krajów **Pozostałe** w eksporcie żywności i zwierząt żywych stopniowo rośnie, m.in. z uwagi na wzmożone poszukiwania nowych rynków zbytu wskutek embarga nałożonego przez Rosję na towary rolno-spożywcze z UE. Wśród kontrahentów w tej grupie państw znajdują się Stany Zjednoczone i Ukraina. Eksport do każdego z tych krajów wyniósł 1,3 mld zł i w skali roku i wartościowo zwiększył się odpowiednio o ok. 9% i o ok. 16%. W grupie krajów Pozostałych są państwa najsłabiej rozwinięte oraz państwa rejonu Afryki, Karaibów i Pacyfiku, którym Unia Europejska zgodnie z postanowieniami WTO przyznaje

kontyngenty preferencyjne. Polska importuje duże ilości produktów żywnościowych z tych krajów, dotyczy to przede wszystkim produktów pochodzących z innych stref klimatycznych, tj. owoców i warzyw tropikalnych. W konsekwencji saldo obrotów żywnością i zwierzętami żywymi z grupą krajów Pozostałe było nadal ujemne, ale wyraźnie poprawiło się w stosunku do roku poprzedniego i wynosiło minus 0,8 mld zł (minus 1,2 mld zł w 2015 r.).

W **handlu zagranicznym napojami i tytoniem** saldo obrotów, podobnie jak w latach poprzednich, było dodatnie - wyniosło 6,0 mld zł. W stosunku do roku 2015 r. (6,7 mld zł) bilans wymiany handlowej pogorszył się na skutek wzrostu wartości importu (w cenach bieżących o 9,1%) i jednoczesnym spadku wartości eksportu (o 1,3%) tych towarów.

Największym partnerem w obrotach tymi produktami są **państwa UE**. Udział tych państw w imporcie tych produktów wyniósł 64,3% wobec 61,4% w 2015 r., a udział w eksporcie 87,2% wobec 89,7% w 2015 r. Saldo obrotów z krajami UE wyniosło w 2016 r. 6,6 mld zł (7,6 mld zł w 2015 r.). W grupie tych państw dodatnie saldo powyżej 0,5 mld zł odnotowano w handlu z: Włochami (0,7 mld zł w 2016 r. i 1,3 mld zł w 2015 r.), Holandią (1,2 mld zł w 2016 r. i 1,1 mld zł w 2015 r.), Czechami (0,7 mld zł w 2016 r. i 0,5 mld zł w 2015 r.), Austrią (na poziomie sprzed roku 0,5 mld zł), Belgią (0,5 mld zł w 2016 r. i 0,4 mld zł w 2015 r.) oraz Niemcami (0,5 mld zł w 2016 r. i 0,2 mld zł w 2015 r.).

Dodatnie saldo obrotów utrzymało się również w wymianie z państwami **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej** – 37,5 mln zł (39,3 mln zł w 2015 r.), najlepszy wynik uzyskano z Rosją tj. 36,5 mln zł (44,4 mln zł w 2015 r.).

W handlu zagranicznym napojami i tytoniem z państwami **EFTA** widoczna była poprawa salda, które wzrosło z 44,6 mln zł w 2015 r. do 49,3 mln zł w 2016 r. Najwyższy obrót tymi produktami notowany był ze Szwajcarią (19,8 mln zł wobec 16,8 mln zł w 2015 r.) i Islandią (17,4 mln zł wobec 16,4 mln zł przed rokiem).

Ujemny i pogarszający się wynik obrotów w handlu zagranicznym napojami i tytoniem utrzymał się z grupą krajów **Pozostałe** (w 2016 r. minus 679,3 mln zł wobec minus 952,2 mln zł w 2015 r., wobec minus 528,9 mln zł w 2014 r.). Grupa tych państw była drugim (pod względem wartości towarów) eksporterem napojów i tytoniu do Polski. Ich udział w imporcie wyniósł 35,4% wobec 38,3% w 2015 r., natomiast w eksporcie wyniósł 12,0% wobec 9,4% w roku poprzednim.

W **handlu zagranicznym zbożem ogółem** saldo obrotów pogorszyło się i wyniosło 3,2 mld zł wobec 3,4 mld zł w 2015 r.

Do największych partnerów w handlu zagranicznym zbożem należą państwa **Unii Europejskiej**. Saldo obrotów zbożem było niższe niż przed rokiem i wyniosło 1,3 mld zł wobec 1,5 mld zł w 2015 r. Zdecydowanie największy wpływ na wyniki w handlu z całą grupą państw UE mają obroty handlowe z Niemcami i wyniosło 1,5 mld zł (1,9 mld zł w 2015 r.). Wysokie ujemne saldo utrzymywało się natomiast w handlu ze Słowacją (minus 255,3 mln zł), Czechami (minus 224, 0 mln zł) i Francją (minus 134,8 mln zł).

W 2016 r. w wymianie handlowej zbożem z krajami z grupy **EFTA** bilans handlowy był również dodatni i zwiększył się do 95,6 mln zł (44,6 mln zł w 2015 r.).

Saldo wymiany handlowej zbożami z państwami **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej**, podobnie jak przed rokiem było ujemne i wyniosło minus 17,5 mln zł (w 2015 r. minus 25,2 mln zł). Wpłynął na to utrzymujący się znaczący import zbóż z Kazachstanu.

Saldo wymiany handlowej zbożem z grupą państw **Pozostałe**, przy wzroście wartości importu (o 9,1%) i spadku wartości eksportu (o 4,4%) było dodatnie i wyniosło 1,8 mld zł wobec 1,9 mld zł w 2015 r.

W 2016 r. eksport zbóż i przetworów zbożowych (w masie produktu) wyniósł 7,4 mln ton i był o ok. 4% większy niż przed rokiem. Z Polski wywieziono ok. 6,4 mln ton ziarna, w tym ok. 4,4 mln ton pszenicy, ok. 0,9 mln ton kukurydzy, ok. 0,5 mln ton pszenżyta, ok. 0,4 mln ton żyta i ok. 0,1 mln ton jęczmienia. W porównaniu z 2015 r. wolumen eksportu ziarna (6,4 mln t) oraz produktów przetworzonych (ok. 458 tys. t) zwiększył się odpowiednio o ponad 4% i 15%. Eksport produktów pierwotnego przetwórstwa (ok. 491 tys. t) zmniejszył się o ok. 7%.

Do Polski przywieziono 1,5 mln ton ziarna zbóż, tj. o ok. 26% więcej niż rok wcześniej. W imporcie ziarna ogółem import pszenicy stanowił 60%, kukurydzy - 23% i jęczmienia – 12%. Wolumen importu produktów pierwotnego przerobu był większy o ok. 13%, a produktów przetworzonych o ok. 5%. Łącznie z przetworami zbożowymi wyrażonymi w ekwiwalencie ziarna, w 2016 r. do Polski przywieziono blisko 2,2 mln ton zbóż, tj. o ok. 20% więcej niż przed rokiem.

W 2016 r. znaczenie UE w imporcie polskich zbóż i przetworów zbożowych zmalało na rzecz krajów rozwijających się. Wolumen eksportu tych towarów do UE był mniejszy niż w 2015 r. o ponad 3 pkt. proc. Największym rynkiem eksportowym pszenicy były kraje rozwijające się, tj. Arabia Saudyjska, Egipt, Algieria, Nigeria, RPA, Mozambik i Kuba. W eksporcie produktów pierwotnego przetwórstwa zwiększył się głównie udział krajów Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu.

W **handlu zagranicznym warzywami** w 2016 r. saldo obrotów ogółem było dodatnie i wyniosło 1,3 mld zł wobec 1,4 mld zł w 2015 r. Dodatnie saldo odnotowano w obrotach z krajami UE, Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej i EFTA, natomiast z grupą państw Pozostałe saldo było ujemne. Na wyniki handlu zagranicznego warzywami decydujący wpływ miały obroty z państwami UE.

Saldo wymiany handlowej z krajami **UE** zmniejszyło się i wyniosło 1,2 mld zł wobec 1,3 mld zł w 2015 r. Najwyższe dodatnie saldo zarejestrowano w obrotach z Niemcami – 696,7 mln zł (504,0 mln zł w 2015 r.) i Wielką Brytanią – 563,0 mln zł (501,2 mln zł) oraz z Francją – 261,9 mln zł (226,9 mln zł w roku poprzednim) i Czechami – 243,3 mln zł (242,3 mln zł). Ujemne saldo odnotowano w handlu warzywami z Hiszpanią - minus 965,9 mln zł (w 2015 r. minus 770,4 mln zł), z Holandią minus 317,8 mln zł (minus 236,9 mln zł przed rokiem) i Włochami minus 95,0 mln zł (minus 49,8 mln zł w 2015 r.).

W wyniku zwiększonego eksportu warzyw na Białoruś, w obrotach handlowych z krajami **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej** dodatnie saldo wzrosło do 240,0 mln zł wobec 188,3 mln zł w 2015 r.

W grupie państw **EFTA** saldo obrotów warzywami wzrosło do 66,3 mln zł wobec 52,2 mln zł w roku poprzednim. Najwyższe obroty wystąpiły z Norwegią i Szwajcarią.

Saldo obrotów z grupą krajów **Pozostałe** pogorszyło się podobnie jak przed rokiem i wyniosło minus 269,5 mln zł wobec minus 174,9 mln zł w roku poprzednim. Na ujemny bilans w obrotach z tymi państwami wpłynął przede wszystkim wysoki import warzyw. Wartościowo największy był import warzyw z Chin i wyniósł 150,4 mln zł (w 2015 r. 102,5 mln zł). Wzrósł także import warzyw z Ukrainy z 22,3 mln zł w 2015 r. do 38,5 mln zł w 2016 r.

Biorąc pod uwagę świeże warzywa, eksportowano przede wszystkim pomidory (ok. 95 tys. t), kapustę białą i czerwoną (ok. 36 tys.t), pozostałe kapusty - głównie kapustę pekińską - (ok. 49 tys. t), cebulę (ok. 117 tys. t), ogórki (ok. 15 tys.t) i świeżą paprykę (ok. 20 tys. t).

W **handlu zagranicznym owocami i orzechami jadalnymi** saldo obrotów w ciągu ostatnich lat systematycznie się pogarsza. W 2016 r., analogicznie jak w roku poprzednim, było ujemne i wyniosło 1,7 mld zł, wobec 1,5 mld zł w 2015 r.

Na ujemne saldo w handlu zagranicznym owocami i orzechami jadalnymi wpłynął bilans wymiany handlowej z grupą państw Pozostałe i z UE. Pogorszenie salda było wynikiem bardzo wysokiego i nadal rosnącego importu, przewyższającego wyraźnie eksport. W 2016 r. import tych produktów z grupy państw pozostałe wzrósł wartościowo do 3,1 mld zł wobec 2,8 mld zł przed rokiem, a z państw UE odpowiednio do 6,4 mld zł wobec 5,9 mld zł.

Saldo obrotów z państwami UE wyniosło minus 100,7 mln zł wobec dodatniego w 2015 r. wynoszącego 221,3 mln zł. Najwyższa wymiana handlowa utrzymywała się z Niemcami (489,5 mln zł), Wielką Brytanią (240,7 mln zł) i Belgią (175,4 mln zł). Ujemne saldo handlu zagranicznego wystąpiło w grupie krajów Europy Południowej z uwagi na wysoki import owoców i orzechów jadalnych, które nie występują w polskich warunkach klimatycznych.

Dodatnia wymiana handlowa owocami i orzechami jadalnymi utrzymywała się w grupie krajów **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej** i wyniosła 820,9 mln zł wobec 474,7 mln zł w 2015 r. Decydujący wpływ na bilans wymiany handlowej owocami i orzechami jadalnymi miał wysoki wzrost eksportu polskich owoców na Białoruś, który w 2016 r. wyniósł 773,6 mln zł, przed rokiem 424,1 mln zł. Wymiana handlowa Polski z państwami należącymi do grupy EFTA, ogranicza się do eksportu owoców i orzechów jadalnych do Norwegii. Eksport tych towarów wyniósł w 2016 r. 18,8 ml zł wobec 13,6 mln zł przed rokiem.

W 2016 r. wolumen eksportu świeżych owoców był o 16% większy niż przed rokiem i wynosił ok. 1,4 mln t. Odnotowano przy tym wzrost eksportu wszystkich owoców z drzew, z wyjątkiem wiśni. Eksport jabłek zwiększył się do 1,09 mln t (o ok.16%), gruszek do ponad 50 tys. t (o ok. 75%).

W 2016 r. odbiorcami polskich jabłek było 78 krajów wobec 57 przed wprowadzeniem embarga w 2013 r. Saldo **importu i eksportu jabłek** w 2016 r., poprawiło się w porównaniu do ostatniego roku i wyniosło 1,2 mld zł wobec 1,1 mld zł w 2015 r.

Wyższe saldo było przede wszystkim wynikiem wzrostu eksportu jabłek do państw z grupy **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej**. Mimo utrzymującego się, z powodu embarga, niskiego eksportu jabłek do Rosji, saldo wymiany handlowej z grupą tych państw było dodatnie i kształtowało się na poziomie 636,0 mln zł wobec 352,7 mln zł w roku poprzednim. Przyczynił się do tego ponad dwukrotny wzrost wartości eksportu jabłek na Białoruś z 271,9 mln zł w 2015 r. do 565,4 mln zł w 2016 r. Wzrost wolumenu eksportu jabłek na Białoruś zrekompensował w znacznym stopniu zakaz wwozu jabłek do Rosji.

Wymiana handlowa z krajami **Unii Europejskiej** wyraźnie spadła. Saldo było dodatnie i kształtowało się na poziomie 357,9 mln zł wobec 595,4 mln zł w 2015 r. Największy spadek salda odnotowano w przypadku handlu z Cyprzem (z 58,2 mln zł w 2015 r. do 0,9 mln zł w 2016 r.), Czechami (z 89,9 mln zł w 2015 r. do 39,6 mln zł w 2016) oraz z Niemcami (z 50,1 mln zł w 2015 r. do 38,1 mln zł w 2016 r.).

W obrotach z grupami krajów **EFTA** i **Pozostałe** saldo obrotów handlowych poprawiło się w stosunku do roku 2015 i kształtowało się na poziomie odpowiednio 18,8 mln zł i 188,0 mln

zł wobec 13,6 mln zł i 140,4 mln zł przed rokiem. W grupach tych państw znaczący eksport jabłek skierowany był do Norwegii i na Ukrainę.

Wolumen eksportu jabłek do krajów z grupy Pozostałe wzrósł ponad dwukrotnie i wynosił ponad 58 tys. t. Udział tej grupy państw w ilości sprzedanych jabłek ogółem zwiększył się z 6% do 11%. Do największych importerów polskich jabłek należała Serbia i Egipt .

Dodatknie saldo w **handlu zagranicznym mięsem i podrobami jadalnymi** wzrosło w 2016 r. do 11,2 mld zł wobec 10,5 mln zł w 2015 r.

W strukturze geograficznej obrotów największą wymianę handlową mięsem i podrobami jadalnymi odnotowano, podobnie jak w poprzednich latach, z państwami **Unii Europejskiej**, gdzie dodatnie saldo wyniosło 8,5 mld zł wobec 8,4 mld zł w 2015 r. Najwyższe saldo uzyskano w handlu z Włochami, Wielką Brytanią, Czechami i Niemcami.

W grupie państw **Pozostałych** dodatnie saldo w wymianie handlowej zwiększyło się i wyniosło 2,6 mld zł wobec 2,0 mld zł w 2015 r. Miał na to wpływ zwiększony eksport mięsa i podrobów jadalnych na Ukrainę, do Stanów Zjednoczonych oraz do Hongkongu, Chin, Konga i Liberii.

W wymianie handlowej mięsem i podrobami jadalnymi w grupie państw **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej** odnotowano głęboki spadek eksportu (o 37,6%) do 31,7 mln zł wobec 50,8 mln zł w 2015 r. Na ten wynik miał wpływ przede wszystkim spadek eksportu mięsa i podrobów jadalnych do Kazachstanu, gdzie wartość eksportu zmniejszyła się do 14,8 mln zł wobec 34,7 mln zł w 2015 r.

Saldo importu i eksportu a krajami **EFTA** było dodatnie i wyniosło 18,1 mln zł, wobec 10,6 mln zł w 2015 r. Zdecydowana większość wymiany handlowej w tej grupie skierowana była do Szwajcarii.

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wolumenu eksportu mięsa drobiowego łącznie z podrobami (z ok. 850 tys. t do ok. 1024 tys.t) i mięsa wieprzowego w wadze produktu (z ok. 408 tys. t do ok. 432 tys. t). Eksport mięsa wołowego schłodzonego i mrożonego był mniejszy niż w 2015 r. (ok. 359 tys. t wobec 370 tys. t przed rokiem). Największym rynkiem zbytu mięsa były państwa UE. W przypadku mięsa drobiowego z podrobami oraz mięsa wieprzowego zaznaczył się wzrost eksportu do krajów z grupy Pozostałe (odpowiednio do ok. 238 tys. t i ok. 105 tys. t). W tej grupie krajów głównymi importerami mięsa drobiowego (łącznie z podrobami jadalnymi) były: Ukraina (ok. 58 tys. t), Hongkong (ok. 30 tys.), Chiny (ok. 16 tys. t), Kongo (ok. 16 tys. t) i Liberia (ok. 10 tys. t). Znaczącymi państwami w eksporcie mięsa wieprzowego były: Hongkong (ok. 39 tys. t), USA (ok. 30 tys. t), Wietnam (ok. 8 tys. t), Chile (ok. 6 tys. t) i Kanada (ok. 5 tys. t). Znaczny

wzrost eksportu do USA, Hongkongu, Wietnamu, Chile i Kanady zrekompensował częściowo utratę rynków zbytu związaną przede wszystkim z ASF i embargiem rosyjskim.

W **handlu zagranicznym bydłem żywym** w 2016 r., podobnie jak w roku poprzednim, saldo obrotów było ujemne. Wynosiło minus 100,7 mln zł, wobec minus 53,9 mln zł w 2015 r. Na pogorszenie salda w 2016 r. wpłynął spadek eksportu bydła żywego do państw **UE** – o 8,4% w skali roku (przy wzroście importu o 5,3%). W największym stopniu ograniczony został wywóz bydła żywego do Włoch, Hiszpanii i Holandii.

Wyraźnie zmniejszył się również eksport bydła żywego do grupy krajów **Pozostałe** (o 49,5%), a dodatkowo saldo wyniosło 22,0 mln zł, wobec 43,6 mln zł w 2015 r.

Podobnie jak w 2015 r. wymiana handlowa z grupą **Euroazjatycka Unia Gospodarcza** ograniczyła się do eksportu bydła żywego do Rosji (wartościowo w 2015 r. i 2016 r. - 0,06 mln zł).

Z Polski wywieziono 94,5 tys. szt. bydła i cieląt, tj. o ok. 32% mniej niż w 2015 r. Odnotowano przy tym znaczący spadek eksportu cieląt, który w 2016 r. wyniósł ok. 57 tys. szt. wobec blisko 100 tys. szt. przed rokiem.

Ujemne saldo **obrotów trzodą chlewną** zwiększyło się i w 2016 r. wyniosło minus 1,6 mld zł (minus 1,3 mld zł w 2015 r.). W handlu zagranicznym trzodą uczestniczyły przede wszystkim państwa **UE**. Ujemne saldo obrotów utrzymuje się ze względu na bardzo wysoki import trzody z Danii, który z roku na rok rośnie i w 2016 r. wynosił 1,2 mld zł (w 2015 r. – 885,6 mln zł). Drugim krajem, pod względem wielkości eksportu trzody na polski rynek były Niemcy. W 2016 r. import trzody z Niemiec wynosił 184,7 mln zł wobec 260,8 mln zł w 2015 r. W porównaniu z importem (1,6 mld zł) wartość eksportowanej z Polski trzody jest niewielka (32,7 mln zł), przy czym w 2016 r. odnotowano wyraźny wzrost eksportu trzody chlewnej do Niemiec Słowacji i Włoch.

Rynek **Pozostałych** krajów nie miał znaczenia w handlu zagranicznym trzodą. W tej grupie jedynym odbiorcą trzody z Polski była Ukraina, przy czym widoczny był dalszy spadek eksportu, który w 2015 r. wynosił 173,3 tys. zł, a w 2016 r. zmniejszył się do 140,4 tys. zł.

W **handlu zagranicznym produktami mleczarskimi**, w 2016 r. saldo obrotów spadło w stosunku do 2015 r. (3,4 mld zł) i wyniosło 2,9 mld zł.

Na niższe saldo miał wpływ przede wszystkim wysoki wzrost importu produktów mleczarskich z krajów UE (o 14,6%) oraz z krajów z grupy Pozostałe (o 125,3%) przy jednoczesnym znacznym spadku eksportu do tej grupy krajów (o 14,4%). Wzrost eksportu odnotowano do UE (o 3,4%) oraz do państw z grupy Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (o 12,8%).

Saldo obrotów handlowych produktami mleczarskimi z krajami **UE** wyniosło 1,3 mld zł, podczas gdy przed rokiem wyniosło prawie 1,6 mld zł. Zmiany zarejestrowano w handlu ze wszystkimi znaczącymi partnerami. Biorąc pod uwagę znaczących kontrahentów wzrosło saldo w handlu z Wielką Brytanią i wyniosło w 2016 r. 359,8 mln zł wobec 288,8 mln zł w 2015 r.; z Czechami – odpowiednio 342,1 mln zł i 309,2 mln zł; z Rumunią – stosownie 275,9 mln zł i 221,5 mln zł, natomiast spadło saldo przede wszystkim z Niemcami i wyniosło w 2016 r. 51,9 mln zł wobec 161,8 mln zł w 2015 r., a także z Holandią – z 33,8 mln zł w 2015 r. do minus 60,8 mln zł w 2016 r. oraz z Danią – z 10,9 mln zł w 2015 r. do minus 0,7 mln zł w 2016 r.

W 2016 r. zaznaczył się spadek wymiany handlowej produktami mleczarskimi z krajami z grupy **Pozostałe**. Saldo obrotów z tymi państwami wyniosło 1,4 mld zł wobec 1,7 mld zł w roku poprzednim. Znaczącymi partnerami w tej grupie były Chiny, z którymi saldo wymiany handlowej wyniosło 137,9 mln zł wobec 173,8 mln zł przed rokiem, jak również Algieria, Arabia Saudyjska oraz Wietnam.

Zaznaczył się wzrost wymiany handlowej produktów mleczarskich z grupą państw **Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej**. Saldo w wymianie handlowej z tymi krajami wzrosło z 169,3 mln zł w 2015 r. do 191,5 mln zł w 2016 r., przede wszystkim ze względu na wzrost eksportu produktów mleczarskich na Białoruś o 67,8% do 149,7 mln zł (w 2015 r. – 89,3 mln zł).

W wymianie handlowej z krajami **EFTA** saldo obrotów pogorszyło się i wyniosło minus 1,5 mln zł wobec minus 1,1 mln zł w 2015 r. Wpływała na to przede wszystkim wymiana handlowa ze Szwajcarią i Norwegią.

Saldo obrotów handlowych jajami ptasimi było dodatnie i kształtowało się na poziomie 852,5 mln zł wobec 993,5 mln zł przed rokiem. Ze wszystkimi grupami krajów saldo wymiany handlowej jajami ptasimi było dodatnie.

Polska z krajami **UE** odnotowała wyraźny spadek dodatkowej wymiany handlowej – do 818,1 mln zł wobec 953,7 mln zł w 2015 r. Największy udział w obrotach jajami ptasimi miały Niemcy (saldo obrotów - 271,5 mln zł wobec 256,2 mln zł przed rokiem) i z Holandią – (saldo obrotów – odpowiednio 125,0 mln zł i 173,5 mln zł).

Z pozostałymi grupami krajów saldo wymiany handlowej przedstawiało się następująco: z **Euroazjatycką Unią Gospodarczą** 22,2 mln zł wobec 13,5 mln zł w 2015 r., z krajami **EFTA** – odpowiednio 5,2 mln zł i 10,0 mln zł oraz z grupą krajów **Pozostałych** – stosownie 7,0 mln zł i 16,4 mln zł przed rokiem. Poprawa salda wymiany handlowej z państwami Euroazjatyckiej Wspólnoty Gospodarczej była wynikiem wysokiego wzrostu eksportu jaj ptasich do Białorusi i Rosji.

TABL. 1. PRODUKCJA ROLNICZA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w milionach złotych			na 1 ha użytków rolnych w zł		
PRODUKCJA GLOBALNA^a	105344,9	98638,3	103357,0	7236	6782	7107
roślinna ^a	53809,5	49436,1	52470,2	3696	3399	3608
zwierzęca ^a	51535,4	49202,2	50886,8	3540	3383	3499
PRODUKCJA KOŃCOWA^a	85871,6	81227,1	85473,5	5898	5585	5877
roślinna ^a	36240,9	33799,8	36334,8	2489	2324	2498
zwierzęca ^a	49630,7	47427,3	49138,7	3409	3261	3379
PRODUKCJA TOWAROWA^a	76700,9	74202,7	76546,2	5269	5102	5263
roślinna ^a	31244,0	30815,4	31971,8	2146	2119	2198
zwierzęca ^a	45456,9	43387,3	44574,4	3123	2983	3065
W tym skup	59074,5	57040,2	58446,1	4058	3922	4019
roślinny	18664,6	18600,1	18838,4	1282	1279	1295
zwierzęcy	40409,9	38440,1	39607,7	2776	2643	2724

a W roku 2016 dane nieostateczne.

TABL. 2. GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ROŚLINNA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016 ^a	2014	2015	2016
	w milionach złotych			w odsetkach		
PRODUKCJA GLOBALNA						
Produkcja roślinna	53809,5	49436,1	52470,2	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Zboża	19652,2	16316,3	16738,0	36,5	33,0	31,9
w tym zboża podstawowe						
z mieszankami zbożowymi	17098,4	14388,5	14180,5	31,8	29,1	27,0
w tym:						
pszenica	8196,8	7162,5	6579,9	15,2	14,5	12,5
żyto	1606,6	1047,2	1154,2	3,0	2,1	2,2
jęczmień	2066,2	1683,8	1857,3	3,8	3,4	3,5
Ziemniaki	4060,5	3170,0	4533,0	7,5	6,4	8,6
Przemysłowe	7221,2	6232,8	6915,5	13,4	12,6	13,2
w tym buraki cukrowe	2344,5	1733,8	2674,5	4,4	3,5	5,1
Warzywa	8974,2	9396,8	8461,3	16,7	19,0	16,1
Owoce	4925,5	6416,0	6494,9	9,2	13,0	12,4
PRODUKCJA TOWAROWA						
Produkcja roślinna	31244,0	30815,4	31971,8	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Zboża	10000,3	8317,0	8670,7	32,0	27,0	27,1
w tym zboża podstawowe						
z mieszankami zbożowymi	8266,6	7022,7	7017,8	26,5	22,8	21,9
w tym:						
pszenica	5254,7	4726,7	4926,8	16,8	15,3	15,4
żyto	987,6	628,5	658,5	3,2	2,0	2,1
jęczmień	810,6	674,0	641,1	2,6	2,2	2,0
Ziemniaki	2218,3	1681,3	2460,0	7,1	5,5	7,7
Przemysłowe	5429,8	5091,3	5151,5	17,4	16,5	16,1
w tym buraki cukrowe	2230,4	1883,3	2643,2	7,1	6,1	8,3
Warzywa	7115,3	7576,8	6460,3	22,8	24,6	20,2
Owoce	4020,2	5327,8	5175,3	12,9	17,3	16,2

a Dane nieostateczne.

TABL. 3. PRZECIĘTNE CENY WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w złotych			rok poprzedni = 100		

CENY SKUPU

Ziarno zbóż (bez siewnego) za 1dt:						
pszenica	68,36	66,83	62,02	85,8	97,8	92,8
żyto	53,34	51,42	51,73	96,4	96,4	100,6
jęczmień	62,67	61,04	58,21	85,5	97,4	95,4
owies z mieszankami zbożowymi	50,39	48,35	51,29	95,7	96,0	106,1
pszenżyto	59,00	56,23	57,19	90,5	95,3	101,7
Ziemniaki - za 1 dt.....	38,79	39,92	38,41	79,4	102,9	96,2
Buraki cukrowe - za 1 dt	12,59	11,95	11,66	84,7	94,9	97,6
Rzepak i rzepik przemysłowy - za 1 dt	131,99	150,51	161,62	89,6	114,0	107,4
Warzywa - za 1 dt:						
kapusta	68,09	84,91	82,11	91,2	124,7	96,7
cebula	80,42	93,26	85,41	93,8	116,0	91,6
marchew	33,52	57,94	38,84	86,7	172,9	67,0
buraki	35,93	36,31	40,61	89,7	101,1	111,8
ogórki	154,51	180,28	140,89	85,6	116,7	78,2
pomidory	168,16	180,47	142,38	111,8	107,3	78,9
kalafior	110,07	115,97	123,84	92,8	105,4	106,8
Owoce - za 1 dt:						
jabłka	52,88	77,79	58,64	59,1	147,1	75,4
gruszki.....	169,80	200,36	194,84	94,5	118,0	97,2
śliwki	78,87	149,47	116,62	63,1	189,5	78,0
wiśnie	118,77	169,33	135,20	51,5	142,6	79,8
czereśnie	577,85	547,25	436,07	123,7	94,7	79,7
truskawki	248,57	250,95	302,49	97,8	101,0	120,5
maliny	477,66	792,45	532,68	93,3	165,9	67,2
porzeczki	85,00	80,97	126,21	56,2	95,3	155,9
agrest	326,22	208,89	129,31	99,2	64,0	61,9

CENY TARGOWISKOWE

Ziarno zbóż - za 1 dt:						
pszenica	84,97	75,59	75,11	87,1	89,0	99,4
żyto	63,91	58,67	59,33	87,7	91,8	101,1
jęczmień	80,34	70,74	69,51	91,8	88,1	98,3
owies	66,97	59,92	60,97	95,1	89,5	101,8
Ziemniaki jadalne						
(bez wczesnych) - za 1 dt.....	100,19	82,04	96,02	100,0	81,9	117,0
Kapusta biała - za 1 dt.....	109,00	128,00	137,00	86,5	117,4	107,0

TABL. 4. ZBIORY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
Zboża	31945	28003	29849	112,3	87,7	106,6
w tym zboża podstawowe ^a	27324	24741	25344	112,6	90,5	102,4
w tym:						
pszenica	11629	10958	10828	122,6	94,2	98,8
żyto	2793	2013	2200	83,1	72,1	109,3
jęczmień	3275	2961	3441	111,6	90,4	116,2
owies z mieszankami zbożowymi	3945	3152	3578	105,9	79,9	113,5
pszenżyto	5247	5339	5102	122,8	101,8	95,6
Ziemniaki ^b	7689	6314	8872	105,5	82,1	140,5
Buraki cukrowe	13489	9364	13524	120,1	69,4	144,4
Oleiste	3326	2763	2280	123,0	83,1	82,5
w tym rzepak i rzepik	3276	2701	2219	122,3	82,4	82,2
Warzywa	5607	4795	5610	112,5	85,5	117,0
Owoce	4189	4100	4644	101,5	97,9	114,7

a Z mieszankami zbożowymi.

b Z ogrodami przydomowymi.

TABL. 5. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROŚLINNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
Zboża	12362,0	12005,0	12776,0	116,2	97,1	106,4
w tym zboża podstawowe	9847,5	9896,7	10299,9	121,9	100,5	104,1
pszenica	6809,5	6785,5	7652,7	135,1	99,6	112,8
żyto	1101,6	889,5	790,9	86,0	80,7	88,9
jęczmień	811,6	877,2	814,4	85,6	108,1	92,8
owies z mieszankami zbożowymi	117,6	117,3	112,4	93,1	99,8	95,8
pszenżyto	1007,2	1227,2	929,5	147,9	121,8	75,7
Ziemniaki	1613,6	1530,4	1881,8	116,9	94,8	123,0
Buraki cukrowe	12537,9	10687,4	13242,1	105,0	85,2	123,9
Rzepak i rzepik	2095,8	1898,3	1346,2	91,5	90,6	70,9
Warzywa	1817,5	1652,0	1740,7	108,0	90,9	105,4
Owoce	2875,2	2554,7	2539,7	99,8	88,9	99,4

TABL. 6. PRZYCHÓD I ROZCHÓD ZBÓŻ PODSTAWOWYCH I ZIEMNIAKÓW^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013/14	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15	2015/16
	zboża podstawowe			ziemniaki		
	w tysiącach ton					
Przychód	27253	28767	26829	7639	8063	6723
Produkcja	24262	27325	24741	7290	7690	6314
Import	1450	1089	1413	349	373	409
Zmniejszenie zapasów ^b	1541	353	675	-	-	-
Rozchód	27253	28767	26829	7639	8063	6723
Eksport	4533	6208	5372	731	699	729
Zużycie krajowe	22720	22559	21457	6908	7364	5994
siew/ sadzenie	1687	1649	1579	700	751	775
straty	905	958	797	400	544	413
spasanie	13123	12602	12520	1505	1724	1377
zużycie przemysłowe ^c	2030	1905	1590	355	495	537
w tym na skrobię	263	248	270	330	448	485
spożycie	4962	4838	4820	3948	3850	2892
Zwiększenie zapasów ^b	13	607	151	-	-	-

a Łącznie z przeznaczonymi na przetwory. b Zapasy w przetwórstwie przemysłowym i w handlu; łącznie z zapasami w gospodarstwach rolnych. c Bez przemiału zbóż.

TABL. 7. PRZYCHÓD I ROZCHÓD WARZYW I OWOCÓW^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013/14	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15	2015/16
	Warzywa			Owoce		
	w tysiącach ton					
Przychód	5662	6195	5331	5452	5048	5153
Produkcja	4986	5607	4795	4128	4189	4100
Import	676	588	536	1324	859	1053
Rozchód	5662	6195	5331	5452	5048	5153
Eksport	853	1051	603	1756	1095	1104
Zużycie krajowe	4809	5144	4728	3696	3953	4049
straty	500	619	575	480	377	432
spasanie	40	60	48	-	-	-
spożycie	4269	4465	4105	3116	3471	3507
zużycie przemysłowe	-	-	-	100	105	110

^a Łącznie z przeznaczonymi na przetwory.

**TABL. 8. WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO
POCHODZENIA ROŚLINNEGO^a (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w milionach złotych			w odsetkach		
Artykuły spożywcze	160 092,5	162 501,8	173 934,1	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Owoce i warzywa przetworzone i zakonserwowane	11 967,2	12 521,8	13 799,3	7,5	7,7	7,9
w tym:						
ziemniaki przetworzone i zakonserwowane	1 220,8	1 318,2	1 437,5	0,8	0,8	0,8
soki z owoców i warzyw	3 309,7	3 508,9	4 124,9	2,1	2,2	2,4
Oleje i tłuszcze zwierzęce i roślinne	4 088,7	4 226,4	4 587,8	2,6	2,6	2,6
Produkty przemiału zbóż, skrobia i produkty skrobiowe	6 624,3	6 811,9	7 392,0	4,1	4,2	4,2
w tym produkty przemiału zbóż.....	5 715,9	5 814,6	6 228,5	3,6	3,6	3,6
Wyroby piekarskie i mączne	13 461,3	13 419,4	13 847,1	8,4	8,3	8,0
w tym:						
pieczywo, świeże wyroby ciastkarskie i ciastka	9 404,3	9 595,7	9 890,0	5,9	5,9	5,7
makarony, pierogi, kluski, kuskus i podobne wyroby mączne	692,4	648,7	631,0	0,4	0,4	0,4
Pozostałe artykuły spożywcze	24 593,0	23 834,8	27 039,4	15,4	14,7	15,5
w tym:						
cukier	3 826,5	3 369,4	4 228,3	2,4	2,1	2,4
Napoje	30 361,6	29 650,4	29 681,9	100,0	100,0	100,0
w tym:						
napoje spirytusowe	8 563,4	8 675,0	9 042,4	28,2	29,3	30,5
piwo	12 017,8	11 216,7	11 113,6	39,6	37,8	37,4
Wyroby tytoniowe	17 298,8	17 786,8	15 296,2	100,0	100,0	100,0

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba osób pracujących przekracza 9 osób.

TABL. 9. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO^a
(pochodzenia roślinnego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	2014	2015	2016	2014	2015	2016
					rok poprzedni = 100		
Soki z owoców i warzyw.....	tys. t	987	1 064	1 087	110,3	107,7	102,3
Warzywa zamrożone.....	tys. t	652	610	706	102,4	93,7	115,7
Konserwy warzywne.....	tys. t	369	305	286	156,1	82,7	93,8
Owoce i orzechy zamrożone.....	tys. t	441	474	449	100,7	107,6	94,8
Marmolada, powidła i dżemy.....	tys. t	119	124	117	101,7	104,5	94,3
Kompoty i owoce pasteryzowane...	tys. t	65,7	63,3	63,9	93,8	96,4	101,0
Przemiał zbóż.....	tys. t	2 741	2 816	2 849	99,0	102,7	101,2
w tym: pszenicy.....	tys. t	2 395	2 419	2 493	100,4	101,0	103,1
żyta.....	tys. t	267	271	276	98,9	101,7	102,0
Mąka.....	tys. t	2 509	2 556	2 632	101,7	101,9	103,0
Pieczywo świeże.....	tys. t	1 569	1 588	1 589	92,9	101,2	100,1
Cukier (w przeliczeniu na biały).....	tys. t	2 070	1 670	2 170	106,1	80,7	129,9
Makaron.....	tys. t	168	182	177	95,4	108,6	97,2
Wódka czysta.....	mln l	88,1	96,1	97,7	76,2	109,0	101,7
Wina gronowe.....	mln l	13,4	15,3	14,9	103,4	114,3	97,3
Miody pitne.....	mln l	0,9	0,9	0,8	101,0	91,0	97,9
Napoje fermentowane z wyjątkiem moszczów i miodów.....	mln l	138	124	110	99,3	89,7	88,5
Piwo otrzymywane ze słodu ^b	mln hl	40,1	40,9	41,4	100,2	102,0	101,2
Napoje owocowe.....	tys. t	825	870	906	102,3	105,5	104,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b O zawartości powyżej 0,5% alkoholu.

TABL. 10. PODAŻ^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH
(pochodzenia roślinnego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	2014	2015	2016	2014	2015	2016
					rok poprzedni = 100		
Mąka pszenna.....	tys. t	2222	2255	2303	100,7	101,5	102,1
Kasze i grysiki.....	tys. t	180	185	196	89,4	102,8	105,6
Makaron.....	tys. t	207	217	215	95,3	105,0	99,3
Margaryna i produkty do smarowania ^b (z wyłączeniem margaryny płynnej).....	tys. t	341	264	287	99,7	77,3	108,7
Wódki, likiery, inne napoje alkoholowe w przeliczeniu na 100%....	tys. hl	1104	1194	1259	77,1	108,1	105,4
Wina i miody pitne.....	tys. hl	2366	2427	2268	104,2	102,6	93,5
Piwo otrzymywane ze słodu ^c	tys. hl	38095	37967	38082	100,9	99,7	100,3

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób), pomniejszona o ich eksport i powiększona o import. b O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu. c O zawartości od 0,5% alkoholu.

TABL. 11. **IMPORT I EKSPORT PRODUKTÓW POCHODZENIA ROŚLINNEGO**
według nomenklatury CN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	ceny bieżące			ceny stałe		
	w tysiącach zł			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Razem	15610750	17105732	19120765	108,0	103,5	113,6
w tym:						
Drzewa i inne rośliny; bulwy, korzenie; cięte kwiaty i ozdobne liście	1156048	1150986	1264112	96,7	96,8	141,7
Warzywa	2573852	2697473	3103750	120,3	97,7	110,0
Owoce i orzechy jadalne.....	5262718	5879453	6400098	104,2	105,7	107,2
Kawa, herbata i przyprawy	2021835	2563999	2643134	98,9	108,7	106,1
Zboża	1491046	1396326	1632188	118,5	91,7	125,4
Produkty przemysłu młynarskiego; słód, skrobia.....	689702	875303	976819	107,0	136,2	110,5
Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe i lecznicze; słoma i pasza	1643629	1836101	2518979	106,8	106,5	132,4
EKSPORT						
Razem	17976821	19808835	19222646	110,1	107,2	97,9
w tym:						
Drzewa i inne rośliny; bulwy, korzenie; cięte kwiaty i ozdobne liście	535295	599908	632766	86,9	95,8	128,0
Warzywa	3938443	4065843	4385117	99,9	104,7	106,6
Owoce i orzechy jadalne.....	4370631	4345837	4683129	98,9	100,3	106,3
Kawa, herbata i przyprawy	2423038	2882020	2432783	130,1	104,8	83,1
Zboża	4292002	4840764	4784020	136,2	111,6	105,1
Produkty przemysłu młynarskiego; słód, skrobia.....	670975	779416	1070474	94,3	117,5	127,1
Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe i lecznicze; słoma i pasza	1687051	2228508	1150735	106,8	123,7	50,0

**TABL. 12. IMPORT I EKSPORT WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH
(pochodzenia roślinnego) według nomenklatury CN**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Pszenica i meslin	514,2	419,9	828,3	93,1	81,7	168,2
Jęczmień	245,9	97,2	169,7	158,4	39,5	139,3
Kukurydza (ziarno)	351,2	367,6	322,5	124,7	104,7	85,0
Oleje roślinne niemodyfikowane chemicznie.....	570,0	536,2	635,4	105,9	94,1	115,2
Warzywa świeże lub schłodzone.....	524,0	514,5	551,0	115,8	98,2	102,2
Owoce świeże lub suszone	1355,9	1400,9	1495,4	102,4	103,3	103,1
w tym:						
owoce cytrusowe świeże lub suszone	463,3	474,3	498,9	95,5	102,4	101,5
banany świeże lub suszone	326,5	374,9	402,8	109,2	114,8	106,0
Kawa palona i nie palona i jej substytuty .	116,4	142,1	148,4	92,1	122,1	104,5
Ziarno kakaowe	15,1	14,9	10,4	142,1	98,7	70,2
Herbata	35,7	34,5	35,6	110,4	96,6	101,9
EKSPORT						
Ziemniaki świeże lub schłodzone	40,3	15,1	26,5	91,8	37,6	160,2
Warzywa świeże lub schłodzone.....	713,6	653,1	716,8	104,3	91,5	102,9
Warzywa zamrożone	398,5	442,7	455,9	87,5	111,1	100,4
Owoce świeże lub suszone	1313,0	1121,6	1360,9	87,8	85,4	116,1
Owoce zamrożone	316,8	360,5	374,1	103,4	113,8	101,5
Przetwory z warzyw, owoców, orzechów i grzybów	372,1	380,2	415,2	97,9	102,2	107,6
Warzywa, orzechy i owoce konserwowane cukrem.....	538,3	563,6	621,5	103,9	104,7	109,4

**TABL. 13. SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW KONSUMPCYJNYCH
(pochodzenia roślinnego) NA 1 MIESZKAŃCA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
				rok poprzedni = 100		
Ziarno 4 zbóż ^a w przeliczeniu na przetwory w kg	106,0	103,0	103,0	98,1	97,2	100,0
Ziemniaki ^a w kg	101,0	100,0	97,0	99,0	99,0	97,0
Warzywa w kg	104,0	105,0	106,0	102,0	101,0	101,0
Owoce w kg	47,0	53,0	54,0	102,2	112,8	101,9
Cukier w kg	44,3	40,5	42,3	105,7	91,4	104,4
Wódki, likiery, inne napoje alkoholowe w przeliczeniu na 100% w l	3,2	3,2	3,2	88,9	100,0	100,0
Wina i miody pitne w l	6,3	6,3	5,8	108,6	100,0	92,1
Piwo otrzymywane ze słodu ^b w l.....	98,9	99,1	99,5	101,2	100,2	100,4
Papierosy z tytoniu w szt	1315	1466	1891	84,7	111,5	129,0

a Dane dotyczą lat gospodarczych. b O zawartości od 0,5% alkoholu.

TABL. 14. GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ZWIERZĘCA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016 ^a	2014	2015	2016
	w milionach złotych			w odsetkach		
PRODUKCJA GLOBALNA						
Produkcja zwierzęca	51535,4	49202,2	50886,8	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Żywiec rzeźny ^b	27451,3	27980,9	29330,7	53,3	56,9	57,6
w tym:						
bydło (bez cieląt)	4835,4	5540,6	5806,0	9,4	11,3	11,4
cielęta	288,0	132,7	59,6	0,6	0,3	0,1
trzoda chlewna	11143,1	10836,8	11266,8	21,6	22,0	22,1
drób	10962,7	11236,3	11954,4	21,3	22,8	23,5
Mleko krowie	17317,3	14652,2	14278,6	33,6	29,8	28,1
Jaja kurze	5109,7	5175,8	5391,7	9,9	10,5	10,6

PRODUKCJA TOWAROWA

Produkcja zwierzęca	45456,9	43378,3	44574,4	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Żywiec rzeźny ^b	26248,4	26213,9	27271,2	57,7	60,4	61,2
w tym:						
bydło (bez cieląt)	4540,3	5225,8	5452,6	10,0	12,0	12,2
cielęta	239,7	103,9	49,9	0,5	0,2	0,1
trzoda chlewna	10807,5	9895,4	10099,2	23,8	22,8	22,7
drób	10476,1	10764,7	11434,2	23,0	24,8	25,7
Mleko krowie	14386,9	12212,4	12103,4	31,7	28,1	27,1
Jaja kurze	4405,5	4492,7	4767,6	9,7	10,4	10,7

a Dane nieostateczne. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

TABL. 15. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW (pochodzenia zwierzęcego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
				rok poprzedni = 100		
Żywiec rzeźny w tys. szt.:						
w tym:						
bydło (bez cieląt)	1417	1569	1664	110,7	110,7	106,1
cielęta	297	149	70	78,4	50,2	46,8
trzoda chlewna	16396	15773	15875	105,1	96,2	100,6
owce	125	78	94	113,3	63,0	119,7
konie	33	41	40	101,3	126,4	97,4
Produkcja żywca rzeźnego w tys. t:						
w wadze żywej	5845	6157	6621	112,3	105,3	107,5
w tym:						
bydło (bez cieląt)	805	918	972	112,6	114,1	105,8
cielęta	30	14	6,1	90,1	46,2	44,2
trzoda chlewna	2311	2354	2410	112,2	101,9	102,4
drób	2669	2840	3201	112,5	106,4	112,7
w przeliczeniu na mięso w wbc (łącznie z tłuszczami i podrobami)	4378	4601	4939	112,1	105,1	107,4
Mleko krowie w mln l	12607	12859	12867	102,1	102,0	100,1
Jaja kurze w mln szt.	10255	10474	10600	102,1	102,1	101,2

TABL. 16. PRZECIĘTNE CENY WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w złotych			rok poprzedni = 100		

CENY SKUPU

Żywiec rzeźny - za 1 kg :						
bydło (bez cieląt)	5,96	6,02	5,91	96,1	101,0	98,2
cielęta	9,57	9,65	9,78	98,6	100,8	101,3
trzoda chlewna	4,82	4,30	4,68	89,4	89,2	108,8
owce	6,99	7,46	7,33	99,6	106,7	98,3
konie	7,42	7,36	7,95	101,9	99,2	108,0
drób	4,08	3,94	3,68	96,7	96,6	93,4
w tym:						
kury	2,98	2,29	1,45	127,4	76,8	63,3
kurczaki	3,70	3,50	3,34	95,6	94,6	95,4
kaczki	4,97	4,59	4,53	92,7	92,4	98,7
gęsi	8,01	7,50	7,67	104,0	93,6	102,3
indyki	5,88	5,95	5,22	100,3	101,2	87,7
Mleko krowie - za 1 hl	137,11	113,40	110,76	101,1	82,7	97,7
Jaja kurze - za 1 szt	0,24	0,23	0,20	100,0	95,8	87,0

CENY TARGOWISKOWE

Żywiec rzeźny - za 1 kg :						
bydło (bez cieląt) ^a	6,49	6,52	6,54	98,0	100,5	100,3
cielęta	9,72	9,71	9,87	101,0	99,9	101,6
trzoda chlewna	4,94	4,54	4,61	92,2	91,9	101,5
Kura żywa wagi 1,5-2 kg - za 1 szt	20,33	20,50	20,53	102,2	100,8	100,1
Jaja kurze - za 1 szt	0,66	0,66	0,67	100,0	100,0	101,5

^a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

TABL. 17. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
				rok poprzedni = 100		
Żywiec rzeźny ^a w tys. t	5414,1	5795,8	6108,4	110,2	107,0	105,4
w tym:						
bydło (bez cieląt)	675,0	832,1	818,1	104,6	123,3	98,3
cielęta	15,1	14,6	9,3	130,1	96,6	64,0
trzoda chlewna	2203,8	2250,4	2315,0	109,2	102,1	102,9
drób	2504,5	2680,8	2949,4	112,5	107,0	110,0
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b	3842,0	4083,4	4308,4	110,3	106,3	105,5
Mleko krowie w mln l	10326,3	10567,4	10809,6	107,1	102,3	102,3
Jaja kurze konsumpcyjne w mln szt	1092,1	1079,2	520,2	99,4	98,8	48,2

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

TABL. 18. PRODUKCJA, IMPORT, EKSPORT I SPOŻYCIE MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w tysiącach ton			na 1 mieszkańca w kilogramach		

W WADZE ŻYWEJ

Produkcja żywca rzeźnego	5845	6157	6621	151,9	160,1	172,2
bydło	805	918	972	20,9	23,9	25,3
cielęta	30	14	6,1	0,8	0,3	0,2
trzoda chlewna	2311	2354	2410	60,0	61,2	62,7
owce	4,0	2,4	2,8	0,1	0,1	0,1
konie	18	23	23	0,5	0,6	0,6
drób	2669	2840	3201	69,4	73,8	83,3
kozy i króliki	8,2	6,1	5,7	0,2	0,2	0,0

W WADZE POUBOJOWEJ CIEPŁEJ

Produkcja żywca rzeźnego						
w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	4378	4601	4939	113,8	119,6	128,5
mięso i tłuszcze	4143	4351	4670	107,7	113,1	121,5
wołowe	419	476	501	10,9	12,4	13,1
cielęce	18	8,3	3,6	0,5	0,2	0,1
wieprzowe	1802	1836	1880	46,8	47,7	48,9
baranie	1,8	1,1	1,3	0,0	0,0	0,0
końskie	10	13	12	0,3	0,3	0,3
drobiowe	1869	1988	2241	48,6	51,7	58,3
kozie i królicze ^a	23	29	31	0,6	0,8	0,8
podroby	235	250	269	6,1	6,5	7,0

a łącznie z dziczyzną.

TABL. 18. PRODUKCJA, IMPORT, EKSPORT I SPOŻYCIE MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	W tysiącach ton			na 1 mieszkańca w kilogramach		
Import żywych zwierząt w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami)	248	226	226	6,4	5,9	5,9
Eksport żywych zwierząt w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami)	37	34	38	1,0	0,9	1,0
Niezbilansowane różnice wagi ^b	-68	31	22	-1,7	0,8	0,6
Produkcja (mięsa, tłuszczów i podrobów)	4521	4824	5149	117,5	125,4	134,0
mięso i tłuszcze	4256	4543	4852	110,6	118,1	126,3
podroby	265	281	297	6,9	7,3	7,7
UBYTKI WAGI W UBOJU NA SKUTEK SCHŁODZENIA						
Ubytki	57	61	64	1,6	1,5	1,7
W WADZE SCHŁODZONEJ						
Produkcja:	4464	4763	5085	115,9	123,9	132,3
mięso	3830	4088	4388	99,5	106,4	114,1
wołowe	397	441	470	10,3	11,5	12,2
cielęce	15	5,9	3,1	0,4	0,2	0,1
wieprzowe	1492	1581	1607	38,8	41,1	41,8
baranie	1,3	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0
końskie	7,7	9,7	9,4	0,2	0,3	0,2
drobiowe	1894	2021	2267	49,2	52,5	59,0
kozy i królicze ^a	23	29	31	0,6	0,8	0,8
podroby	263	279	295	6,8	7,2	7,7
tłuszcze	371	396	402	9,6	10,3	10,5
Uzysk tłuszczów poubojowych	10	1,3	1,2	0,3	0,0	0,0
Ubytki w uboju i przetwórstwie	176	192	195	4,5	5,0	5,1
Import ^c	750	816	830	19,5	21,2	21,6
Eksport ^c	2005	2270	2497	52,1	59,0	65,0
Zmniejszenie (+) lub zwiększenie (-) zapasów i rezerw	-3,2	-8,9	-6,5	-0,1	-0,3	-0,1
Spożycie (mięsa, podrobów i tłuszczów)	3040	3109	3218	79,0	80,8	83,7
mięso i podroby ^d	2829	2885	2982	73,5	75,0	77,6
mięso	2675	2724	2820	69,5	70,8	73,4
wołowe	61	46	79	1,6	1,2	2,1
wieprzowe	1504	1591	1566	39,1	41,4	40,8
drobiowe	1084	1043	1122	28,2	27,1	29,2
pozostałe	26	44	53	0,6	1,1	1,3
podroby	154	161	162	4,0	4,2	4,2
tłuszcze z uboju	211	224	236	5,5	5,8	6,1

a Łącznie z dziczyzną. b Różnice wagi między produkcją żywca w przeliczeniu na mięso a produkcją mięsa, tłuszczów i podrobów uzyskanych z uboju; łącznie z ubytkami wagi w obrocie. c Mięso surowe, podroby i tłuszcze oraz przetwory w przeliczeniu na mięso. d Łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory.

TABL. 19. PRZYCHÓD I ROZCHÓD MLEKA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016
	w milionach litrów		
Przychód	14335	14530	14666
Produkcja.....	12607	12859	12867
Import.....	1728	1630	1771
Zmniejszenie zapasów ^b		41	28
Rozchód	14335	14530	14666
Eksport.....	3454	3485	3972
Zużycie krajowe.....	10881	11045	10694
straty.....	25	26	26
spasanie.....	577	590	600
spożycie.....	10144	10429	10068
Zwiększenie zapasów ^b	135	-	-

a Łącznie z przeznaczonym na przetwory. b Zapasy w przetwórstwie przemysłowym i w handlu.

TABL. 20. WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO
POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO^a (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w milionach złotych			w odsetkach		
Artykuły spożywcze	160 092,5	162 501,8	173 934,1	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Mięso i wyroby z mięsa, zakonserwowane.....	51 703,7	53 905,6	57 816,3	32,3	33,2	33,2
w tym:						
mięso przetworzone i zakonserwowane, z wyłączeniem mięsa z drobiu.....	20 833,5	20 486,0	22 809,4	13,0	12,6	13,1
mięso z drobiu przetworzone i zakonserwowane.....	13 678,1	14 734,1	16 329,5	8,5	9,1	9,4
wyroby z mięsa, włączając mięso drobiowe.....	17 192,0	18 685,5	18 677,4	10,7	11,5	10,7
Wyroby mleczarskie.....	26 326,6	24 030,3	24 828,2	16,4	14,8	14,3
w tym:						
mleko i przetwory mleczne.....	25 240,8	22 949,2	23 481,2	15,8	14,1	13,5
w tym:						
mleko płynne przetworzone.....	4 383,8	4 141,6	4 257,9	2,7	2,5	2,4
śmietana o zawartości tłuszczu większej niż 6% masy, niezagęszczona i niesłodzona.....	2 304,5	2 026,9	2 102,0	1,4	1,2	1,2
mleko i śmietana w postaci stałej.....	2 424,2	1 749,9	1 565,5	1,5	1,1	0,9
masło ^b	2 431,5	2 362,6	2 718,4	1,5	1,5	1,6
sery i twarogi.....	9 242,3	8 565,4	8 906,8	5,8	5,3	5,1
mleko i śmietana zagęszczone, słodzone lub nie, inne niż w stanie stałym.....	286,1	261,5	211,8	0,2	0,2	0,1
Ryby, skorupiaki i mięczaki, przetworzone i zakonserwowane.....	7 865,5	8 857,6	9 836,9	4,9	5,5	5,7

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Łącznie z pozostałymi tłuszczami do smarowania.

TABL. 21. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO^a
(pochodzenia zwierzęcego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	2014	2015	2016	2014	2015	2016
					rok poprzedni = 100		
Produkty uboju wliczane do wydajności poubojowej ^b							
bydła i cieląt	tys.t	203	215	204	94,9	105,5	95,1
trzody chlewnej	tys.t	1 216	1 222	1 282	102,6	100,5	104,9
Tłuszcze zwierzęce topione jadalne.....	tys.t	95,1	112,2	121,2	105,8	117,9	108,1
Mięso drobiowe.....	tys.t	2 199	2 383	2 797	107,7	108,4	117,4
Wędliny ^c	tys. t	775	775	849	101,0	99,9	109,6
Konserwy mięsne i podrobowe wołowe i cielęce, włączając szynki, łopatki	tys. t	64,4	65,9	69,7	96,4	102,3	105,8
Konserwy z ryb	tys. t	51,1	57,0	62,8	99,2	111,5	110,3
Mleko spożywcze normalizowane.....		1 957	1 943	1 890	101,9	99,3	97,3
Śmietana normalizowana ..	mln l	224	214	209	104,6	95,5	97,4
Mleko i śmietana w postaci stałej.....	tys. t	236	208	207	153,4	88,0	99,5
Masło ^d	tys. t	180	191	204	105,6	106,6	106,6
Sery podpuszczkowe dojrzewające	tys. t	301	310	329	97,0	102,7	106,3
Ser świeży (nie DOJRZEWAJĄCY i niekonserwowany), łącznie z serem serwatkowym i twarogiem.	tys. t	406	430	449	100,2	105,9	104,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej cieplej. c Bez drobiowych. d łącznie z pozostałymi tłuszczami do smarowania.

TABL. 22. PODAŻ^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH (pochodzenia zwierzęcego)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
Przetwory mięsne i podrobowe ze zwierząt rzeźnych ^b	869	897	953	96,9	103,1	106,3
w tym wędliny ^c	674	677	739	119,9	100,4	109,3
Mięso drobiowe	1528	1575	1853	102,0	103,1	117,7
Konserwy, wędliny, wyroby wędliniarskie drobiowe	208	176	176	88,5	85,0	100,0
Tłuszcze zwierzęce topione jadalne	81,9	102	113	95,4	125,0	110,2
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania	157	165	176	103,1	105,1	106,2
Sery i twarogi	657	684	720	97,5	104,0	105,3
w tym sery podpuszczkowe dojrzewające	243	259	285	99,4	107,0	110,0

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób), pomniejszona o ich eksport i powiększona o import. b Obejmują: konserwy, wędliny, wyroby wędliniarskie i pozostałe przetwory. c W tym kiełbasy, bez drobiowych.

TABL. 23. IMPORT I EKSPORT ZWIERZĄT ŻYWYCH I PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO według nomenklatury CN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	ceny bieżące			ceny stałe		
	w tysiącach złotych			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Razem	18963644	18890832	22237382	108,0	106,1	108,2
w tym:						
Zwierzęta żywe	2653583	2358902	2755929	109,2	102,3	108,7
Mięso i podroby jadalne	5876752	5924991	6654087	105,5	111,8	105,0
Ryby i inne bezkręgowce wodne	6146022	6360730	8024231	110,7	101,5	104,5
Produkty mleczarskie, jaja ptasie, miód naturalny, jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego	3443051	3413411	3941909	109,9	109,5	124,3
EKSPORT						
Razem	29115590	30491681	32832089	106,5	110,1	106,5
w tym:						
Zwierzęta żywe	691712	682321	723449	92,6	93,9	101,8
Mięso i podroby jadalne	14233751	16391859	17806708	105,1	115,7	107,7
Ryby i inne bezkręgowce wodne	4518297	4682851	5493731	102,1	104,9	106,9
Produkty mleczarskie, jaja ptasie, miód naturalny, jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego	8775652	7815956	7697289	112,2	104,5	102,7

TABL. 24. **IMPORT I EKSPORT WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW ROLNO - SPOŻYWCZYCH**
(pochodzenia zwierzęcego) według nomenklatury CN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w tysiącach ton			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Bydło żywe ^a	105,1	120,8	158,6	144,2	115,0	116,0
Drób żywy ^a	84067,7	90292,9	110245,5	119,5	107,4	109,8
Mięso (bez drobiu) świeże, schłodzone i zamrożone.....	626,7	690,2	719,9	102,0	110,1	102,5
Mięso i jadalne podroby z drobiu świeże, schłodzone i zamrożone ...	35,2	34,4	47,3	94,2	97,9	130,4
Ryby świeże, schłodzone i zamrożone	254,6	260,2	280,2	108,9	102,2	106,2
Filety i inne mięso z ryb świeże, schłodzone i zamrożone.....	185,1	179,9	199,9	99,0	97,2	109,3
Ser i twaróg	65,3	75,7	88,4	107,6	115,8	115,9
EKSPORT						
Konie, osły, muły, osłomuły żywe ^a	11,6	12,1	13,3	89,8	104,4	92,0
Bydło żywe ^a	152,1	129,0	97,4	70,5	84,8	70,3
Owce i kozy żywe ^a	45,5	34,6	59,1	85,9	75,9	128,5
Mięso (bez drobiu) świeże, schłodzone i zamrożone.....	721,4	804,9	823,2	94,5	111,6	100,7
Mięso i jadalne podroby z drobiu świeże, schłodzone i zamrożone....	709,3	841,1	1025,1	121,8	118,6	120,7
Przetwory mięsne	230,8	261,2	292,7	104,9	113,2	110,1
Mleko i śmietana	541,7	663,7	714,9	137,2	122,5	107,0
Ser i twaróg	205,9	220,9	234,8	99,7	107,3	105,2

a W tys. szt.

TABL. 25. **SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW KONSUMPCYJNYCH**
(pochodzenia zwierzęcego) NA 1 MIESZKANCA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
				rok poprzedni = 100		
Mięso i podroby ^a w kg	73,6	75,0	77,6	109,0	101,9	103,5
w tym mięso	69,5	70,9	73,4	108,9	102,0	103,5
Tłuszcze jadalne zwierzęce w kg.....	5,5	5,8	6,1	107,8	105,5	105,2
Masło w kg.....	4,2	4,5	4,7	102,4	107,1	104,4
Mleko krowie ^b w l	205	213	222	99,5	103,9	104,2
Jaja kurze w szt	155	144	145	104,7	92,9	100,7

a Łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory.

b Łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory; bez mleka przerobionego na masło.

TABL. 26. SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w milionach złotych			w odsetkach		
OGÓŁEM	704841,5	721998,5	754964,4	100,0	100,0	100,0
W punktach sprzedaży detalicznej ^a	677062,6	691056,9	719820,8	96,1	95,7	95,3
Towary konsumpcyjne	562120,6	581218,4	612710,2	79,7	80,5	81,1
żywność i napoje bezalkoholowe	165824,2	165160,9	172262,8	23,5	22,9	22,8
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	54528,1	54781,9	57495,2	7,7	7,6	7,6
towary nieżywnościowe ^b	341768,3	361275,7	382952,2	48,5	50,0	50,7
Towary niekonsumpcyjne	114941,9	109838,5	107110,6	16,4	15,2	14,2
W placówkach gastronomicznych	27778,9	30941,6	35143,6	3,9	4,3	4,7

a Łącznie ze sprzedażą dokonywaną w hurtowniach i u producentów. b Bez wyrobów tytoniowych.

TABL. 27. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO TOWARAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI NA TLE OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO OGÓŁEM (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	w milionach złotych			w odsetkach		
IMPORT						
OGÓŁEM	704567,5	740973,3	786470,1	100,0	100,0	100,0
w tym towary rolno-spożywcze:						
Przetwory spożywcze	25589,6	28150,2	30183,1	3,6	3,8	3,8
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	18963,6	18890,8	22237,4	2,7	2,5	2,8
Produkty pochodzenia roślinnego	15610,8	17105,7	19120,8	2,2	2,3	2,4
Tłuszcze i oleje	3149,7	3068,8	3629,2	0,4	0,4	0,5
EKSPORT						
OGÓŁEM	693471,6	750835,8	803477,8	100,0	100,0	100,0
w tym towary rolno-spożywcze:						
Przetwory spożywcze	41994,0	46998,0	51023,4	6,1	6,3	6,4
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	29115,6	30491,7	32832,1	4,2	4,1	4,1
Produkty pochodzenia roślinnego	17976,8	19808,8	19222,6	2,6	2,6	2,4
Tłuszcze i oleje	2422,2	2567,2	2703,3	0,3	0,3	0,3
SALDO OBROTÓW						
OGÓŁEM	-11095,9	9862,5	17007,7	x	x	x
w tym towary rolno-spożywcze:						
Przetwory spożywcze	16404,4	18847,8	20840,3	x	x	x
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	10152	11600,9	10594,7	x	x	x
Produkty pochodzenia roślinnego	2366	2703,1	101,8	x	x	x
Tłuszcze i oleje	-727,5	-501,6	-925,9	x	x	x

TABL. 28. **IMPORT I EKSPORT TŁUSZCZÓW, OLEJÓW I PRZETWORÓW SPOŻYWCZYCH**
według nomenklatury CN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	ceny bieżące			ceny stałe		
	w tysiącach złotych			rok poprzedni = 100		
IMPORT						
Tłuszcze i oleje	3149729	3068837	3629227	106,5	100,1	110,0
Przetwory spożywcze	25589629	28150236	30183136	108,2	105,9	105,1
w tym:						
Cukry i wyroby cukiernicze	1638932	1389866	1737389	101,9	88,9	120,9
Kakao i przetwory	3427166	4221629	4647638	106,0	111,4	104,2
Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywo cukiernicze	2535052	2719069	2927608	101,5	105,3	105,1
Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub innych części roślin	2501606	3013068	2824096	105,7	106,8	95,7
Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet	2538853	2926970	3344346	98,0	112,2	109,8
Tytoń i przetworzone namiastki tytoniu	2379724	2993188	3164195	122,1	116,7	99,8
Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych	943375	899215	976343	107,2	100,9	96,3
EKSPORT						
Tłuszcze i oleje	2400003	2567196	2703318	115,1	107,5	96,0
Przetwory spożywcze	41994046	46998029	51023427	109,8	110,8	107,7
w tym:						
Cukry i wyroby cukiernicze	2296988	2341646	2669867	105,4	101,0	107,5
Kakao i przetwory	5189824	6184560	6529083	100,7	113,3	105,0
Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywo cukiernicze	5957598	7445801	8849679	119,5	120,7	117,8
Przetwory z warzyw, owoców orzechów lub innych części roślin	4302513	4421631	5173787	107,0	106,5	109,8
Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet	2736361	3158053	3411585	107,0	115,9	113,7
Tytoń i przetworzone namiastki tytoniu	8145959	9222704	8932201	117,8	111,9	102,8
Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych	4573090	5037591	5712136	105,6	109,5	110,0

TABL. 29. IMPORT I EKSPORT ŻYWNOSCI I ZWIERZĄT ŻYWYCH WEDŁUG GRUP KRAJÓW
I WEDŁUG SEKCJI SITC (ceny bieżące)

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	53995541,0	60094176,0	81419038,8	87946937,6	27423497,8	27852761,6
UNIA EUROPEJSKA	36773501,3	41356510,8	65835435,9	71005130,5	29061934,6	29648619,7
Austria	668223,0	705507,5	949350,0	1190837,5	281127,0	485329,9
Belgia	2135461,2	2365386,0	1452498,5	1696912,2	-682962,7	-668473,8
Bułgaria	183890,1	237556,0	853919,1	921473,7	670029,0	683917,7
Chorwacja	78913,0	93388,5	508421,8	513723,0	429508,8	420334,5
Cypr	30907,2	41412,7	196896,3	141344,8	165989,1	99932,0
Czechy	1489275,4	1718900,9	5111388,8	5103434,9	3622113,4	3384534,0
Dania	2657405,1	3288666,8	1774554,1	1994665,6	-882851,0	-1294001,1
Estonia	58041,5	53518,2	507369,3	547455,0	449327,8	493936,9
Finlandia	79708,7	96715,1	444392,7	460749,9	364683,9	364034,8
Francja.....	1619249,2	1871771,7	4084441,0	4605722,6	2465191,8	2733950,8
Grecja	336695,0	421759,2	570441,7	635792,0	233746,7	214032,8
Hiszpania	3266270,5	3878097,3	1846092,8	2088886,8	-1420177,7	-1789210,5
Holandia	3641541,3	4313495,5	4164646,8	4334795,3	523105,5	21299,8
Irlandia	682788,4	667241,5	725817,3	667001,3	43028,9	-240,2
Litwa	651545,0	945979,5	1951499,6	2131368,7	1299954,6	1185389,2
Luksemburg	1451,1	15489,8	29375,4	29644,9	27924,3	14155,1
Łotwa	225824,8	293879,7	1121219,0	1010957,9	895394,2	717078,2
Malta	463,9	106,3	34603,6	35703,2	34139,7	35596,9
Niemcy	11832333,4	12347139,6	19167741,8	20836929,5	7335408,3	8489789,9
Portugalia	294348,4	348427,4	334907,5	341726,0	40559,1	-6701,5
Rumunia	115578,1	160844,6	1898095,3	2283848,9	1782517,2	2123004,2
Słowacja	1127216,8	1244860,5	2434902,0	2435871,2	1307685,2	1191010,7
Słowenia	34340,7	46425,8	250283,0	277799,3	215942,3	231373,5
Szwecja	841083,1	957441,1	1553275,1	1658384,3	712192,1	700943,2
Węgry	988181,0	1025184,9	1859675,4	2050789,3	871494,4	1025604,4
Wielka Brytania	1395273,4	1604749,5	7793850,0	8457475,6	6398576,6	6852726,1
Włochy.....	2312293,9	2586380,1	4208812,7	4550136,6	1896518,8	1963756,5
Niewyszczególniony kraj UE	25197,8	26185,3	6965,1	1700,8	-18232,7	-24484,5
EUROAZJATYCZKA UNIA						
GOSPODARCZA	755627,8	695319,5	2698826,8	3055743,1	1943199,1	2360423,6
Armenia	2409,0	73,2	89091,5	58485,5	86682,5	58412,3
Białoruś.....	52810,7	43810,1	928011,8	1402553,1	875201,1	1358743,0
Kazachstan.....	76075,3	94097,9	244688,0	188288,2	168612,7	94190,4
Kirgistan.....	1651,5	1954,4	14587,3	8380,7	12935,9	6426,3
Rosja	622681,3	555383,9	1422448,1	1398035,7	799766,9	842651,8
EFTA	3157900,5	4249252,2	730128,5	851726,4	-2427772,0	-3397525,8
Islandia	176409,0	200229,6	30414,6	26686,3	-145994,3	-173543,3
Lichtenstein	1933,6	2778,8	168,3	807,3	-1765,3	-1971,5
Norwegia	2856309,8	3915724,4	372296,0	483659,5	-2484013,8	-3432064,8
Szwajcaria	123248,2	130519,5	327249,6	340573,3	204001,4	210053,8
POZOSTAŁE	13308511,4	13793093,5	12154647,6	13034337,5	-1153863,8	-758756,0
w tym:						
Ukraina	860119,1	1039294,5	1096540,8	1274827,6	236421,6	235533,1
Mołdawia	59707,7	58231,2	80782,8	96808,8	21075,1	38577,6
Stany Zjednoczone	816937,2	777371,8	1216022,0	1327405,4	399084,8	550033,6
Kanada	138419,1	196152,6	248818,3	272675,8	110399,2	76523,2
Chiny	978645,8	1004755,9	513536,1	401662,2	-465109,7	-603093,7

TABL. 30. **IMPORT I EKSPORT NAPOJÓW I TYTONIU WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG SEKCJI SITC (ceny bieżące)**

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	5497312,3	5998865,6	12200946,5	12043976,1	6703634,2	6045110,5
UNIA EUROPEJSKA	3374107,6	3858257,1	10946056,1	10495857,2	7571948,5	6637600,1
Austria	98710,1	132891,5	553820,0	587250,3	455109,9	454358,8
Belgia	29166,3	38718,1	435318,2	541735,0	406151,9	503016,9
Bułgaria	103507,9	115388,7	155537,2	196528,8	52029,3	81140,1
Chorwacja	11666,9	14535,6	212915,6	134011,7	201248,8	119476,2
Cypr	128,9	43,7	32107,2	69553,4	31978,2	69509,7
Czechy	204421,7	222150,9	735804,6	877483,4	531382,8	655332,4
Dania	2909,2	4603,4	61213,0	97628,0	58303,8	93024,5
Estonia	5572,0	4,0	44730,5	42048,8	39158,5	42044,8
Finlandia	81373,5	91992,0	112100,7	49472,4	30727,3	-42519,6
Francja.....	246741,1	297428,2	2038003,9	667905,7	1791262,8	370477,5
Grecja	225252,8	238660,0	147966,3	183012,3	-77286,5	-55647,7
Hiszpania	135256,9	220324,5	278414,9	426294,7	143158,0	205970,2
Holandia	72945,7	108587,9	1169259,3	1280767,8	1096313,6	1172180,0
Irlandia	52315,8	57667,6	93157,5	144513,4	40841,7	86845,8
Litwa	221320,7	109045,4	185482,2	180698,2	-35838,5	71652,8
Luksemburg	2968,7	1669,7	6017,9	23950,1	3049,2	22280,4
Łotwa	1999,9	372,0	82825,2	93910,1	80825,3	93538,2
Malta	-	-	24757,8	11364,0	24757,8	11364,0
Niemcy	850135,2	952284,1	1066033,2	1415346,7	215897,9	463062,6
Portugalia	73345,2	92105,3	70654,9	123150,6	-2690,3	31045,3
Rumunia	72064,4	48883,2	225417,1	236498,1	153352,7	187614,9
Słowacja	10535,2	13438,9	301488,2	309924,3	290953,0	296485,4
Słowenia.....	279,0	605,7	162152,8	184000,5	161873,8	183394,8
Szwecja	28627,7	38116,2	66333,6	76259,6	37705,9	38143,3
Węgry	75071,7	104931,3	485345,8	550672,2	410274,1	445740,9
Wielka Brytania	446392,9	564806,2	622588,0	865061,6	176195,2	300255,4
Włochy	321398,0	387060,3	1576610,4	1126712,7	1255212,4	739652,5
Niewyszczególniony kraj UE	-	1942,7	-	102,6	-	-1840,1
EUROAZJATYCKA UNIA GOSPODARCZA	15877,3	10192,0	55174,6	47707,9	39297,3	37515,9
Armenia	1741,4	2457,1	226,4	229,7	-1515,1	-2227,4
Białoruś.....	911,8	1366,7	1637,9	2668,3	726,1	1301,7
Kazachstan.....	4,2	3,9	1649,5	1896,6	1645,2	1892,7
Kirgistan.....	6632,7	-	646,0	43,1	-5986,7	43,1
Rosja	6587,1	6364,3	51014,8	42870,1	44427,7	36505,8
EFTA	3062,2	5024,0	47658,7	54282,9	44596,5	49258,9
Islandia	-	0,4	16375,7	17359,4	16375,7	17359,0
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	736,9	2501,8	12198,2	14638,9	11461,3	12137,1
Szwajcaria	2325,3	2521,7	19084,8	22284,6	16759,5	19762,8
POZOSTAŁE	2104265,4	2125392,5	1152057,2	1446128,0	-952208,2	-679264,4
w tym:						
Ukraina	53103,0	14092,6	40031,1	51888,4	-13071,9	37795,8
Mołdawia	30028,4	38227,9	1154,4	1475,7	-28874,0	-36752,2
Stany Zjednoczone	441656,6	434732,4	207530,3	187338,9	-234126,3	-247393,4
Kanada	7673,2	7404,8	49964,1	49567,0	42290,9	42162,3
Chiny	65086,3	101456,4	8347,0	17427,9	-56739,3	-84028,6

TABL. 31. IMPORT I EKSPORT ZBÓŻ OGÓLEM WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	1396325,6	1632187,9	4840764,3	4784020,1	3444438,7	3151832,2
UNIA EUROPEJSKA	999663,5	1213131,1	2484450,7	2480403,0	1484787,2	1267271,9
Austria	29971,5	35752,4	4575,1	19179,6	-25396,4	-16572,7
Belgia	6612,8	8577,7	8712,6	19572,9	2099,8	10995,3
Bułgaria	451,8	1707,7	24,9	106,0	-426,9	-1601,7
Chorwacja	0,3	2,2	255,4	225,7	255,1	223,5
Cypr	-	-	0,9	1,9	0,9	1,9
Czechy	176672,1	281201,6	80315,6	57200,0	-96356,5	-224001,6
Dania	28697,5	23569,3	63438,5	75129,0	34741,0	51559,8
Estonia	5762,5	541,7	879,6	1373,0	-4882,9	831,4
Finlandia	0,1	-	17860,4	12241,0	17860,3	12241,0
Francja.....	155147,7	154946,5	24676,2	20102,7	-130471,5	-134843,8
Grecja	19685,2	12581,3	5723,8	4697,3	-13961,5	-7884,1
Hiszpania	20105,3	15001,0	123026,1	239955,1	102920,8	224954,2
Holandia	19904,5	23605,5	40619,8	110377,7	20715,2	86772,2
Irlandia	-	-	340,3	15434,7	340,3	15434,7
Litwa	29022,5	29279,5	8744,9	14785,8	-20277,7	-14493,7
Luksemburg	-	346,7	52,0	81,2	52,0	-265,5
Łotwa	9925,5	2901,6	739,7	1088,0	-9185,8	-1813,6
Malta	-	-	27,0	17,0	27,0	17,0
Niemcy	91315,7	150247,6	1952252,4	1673748,3	1860936,7	1523500,7
Portugalia	9897,9	15935,0	18027,9	35841,7	8130,1	19906,7
Rumunia	17620,9	21220,4	6912,3	1200,2	-10708,6	-20020,2
Słowacja	202184,2	264567,0	6991,9	9315,2	-195192,3	-255251,8
Słowenia.....	-	-	233,6	273,7	233,6	273,7
Szwecja	26164,6	27624,0	44752,2	61880,4	18587,7	34256,4
Węgry	89161,9	81475,9	12189,4	10785,6	-76972,5	-70690,3
Wielka Brytania	582,9	1818,4	39420,5	42832,3	38837,6	41013,9
Włochy	60776,1	60228,3	23657,6	52956,9	-37118,5	-7271,4
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	0,2	-	0,2	-
EUROAZJATYCKA UNIA GOSPODARCZA	34570,4	24041,4	9409,8	6582,3	-25160,6	-17459,2
Armenia	-	-	15,5	-	15,5	-
Białoruś.....	-	-	2082,1	908,8	2082,1	908,8
Kazachstan.....	17388,7	17477,7	852,2	512,2	-16536,5	-16965,6
Kirgistan.....	-	-	50,1	-	50,1	-
Rosja	17181,8	6563,7	6409,9	5161,3	-10771,9	-1402,4
EFTA	-	-	44615,1	95596,7	44615,1	95596,7
Islandia	-	-	7098,3	6680,2	7098,3	6680,2
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	-	-	37395,4	87978,8	37395,4	87978,8
Szwajcaria	-	-	121,3	937,8	121,3	937,8
POZOSTAŁE	362091,7	395015,4	2302288,8	2201438,1	1940197,1	1806422,7
w tym:						
Ukraina	107096,0	114490,3	2034,9	2824,9	-105061,1	-111665,4
Mołdawia	2165,0	1836,2	0,0	4,9	-2165,0	-1831,3
Stany Zjednoczone	7998,3	10441,9	15147,7	492,6	7149,4	-9949,3
Kanada	3834,7	532,1	70,9	84,3	-3763,8	-447,8
Chiny	986,2	537,2	-	-	-986,2	-537,2

TABL. 32. **IMPORT I EKSPORT WARZYW OGÓLEM WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)**

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	2697472,5	3103750,0	4065842,5	4385117,4	1368370,0	1281367,5
UNIA EUROPEJSKA	2290703,9	2562425,5	3593474,0	3807028,0	1302770,2	1244602,4
Austria	4441,6	6654,7	60209,7	65620,9	55768,1	58966,2
Belgia	70976,0	104220,8	146662,9	147272,2	75686,9	43051,4
Bułgaria	4080,3	2535,2	41232,4	74397,5	37152,1	71862,3
Chorwacja	7,5	233,1	32728,6	38806,8	32721,0	38573,8
Cypr	7724,9	14758,3	15675,1	5895,7	7950,2	-8862,7
Czechy	31218,0	11339,2	273471,0	254667,4	242253,0	243328,2
Dania	3040,0	4135,1	80975,1	68766,0	77935,1	64630,9
Estonia	35,3	112,3	25384,7	38336,9	25349,4	38224,6
Finlandia	-	1975,2	23858,0	24624,7	23858,0	22649,4
Francja.....	82118,6	77639,6	308984,8	339546,7	226866,2	261907,1
Grecja	22999,3	27520,2	65945,9	81620,1	42946,6	54099,9
Hiszpania	832510,3	1012658,0	62133,8	46806,5	-770376,5	-965851,5
Holandia	427025,2	541154,7	190100,6	223362,2	-236924,7	-317792,5
Irlandia	-	0,3	15522,4	12314,8	15522,4	12314,5
Litwa	16925,9	31445,6	147151,3	123299,1	130225,5	91853,5
Luksemburg	-	-	525,0	1058,8	525,0	1058,8
Łotwa	1240,0	490,3	124790,0	58796,0	123550,0	58305,6
Malta	78,0	-	39,2	8,5	-38,8	8,5
Niemcy	436627,9	336522,9	940648,8	1033237,9	504020,9	696715,0
Portugalia	41239,6	58957,8	6538,5	7883,6	-34701,1	-51074,2
Rumunia	8361,8	5810,0	85546,1	120724,3	77184,3	114914,3
Słowacja	2581,1	3668,3	96737,8	124205,3	94156,7	120537,0
Słowenia.....	139,2	-	8089,8	10532,7	7950,6	10532,7
Szwecja	151,2	605,8	87276,4	98400,5	87125,2	97794,7
Węgry	54778,3	41065,4	59509,7	59890,1	4731,4	18824,8
Wielka Brytania	24607,6	23172,5	525767,3	586232,7	501159,8	563060,2
Włochy	217796,3	255750,2	167969,1	160720,0	-49827,2	-95030,2
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	-	-	-	-
EUROAZJATYCKA UNIA GOSPODARCZA	32099,2	42364,1	220399,6	282333,3	188300,4	239969,1
Armenia	162,8	-	548,2	36,3	385,4	36,3
Białoruś.....	10018,5	9522,5	198755,6	265230,0	188737,0	255707,5
Kazachstan.....	172,1	4733,9	15834,4	11348,9	15662,3	6615,0
Kirgistan.....	1651,5	1915,0	59,7	357,9	-1591,7	-1557,1
Rosja	20094,3	26192,7	5201,7	5360,2	-14892,6	-20832,5
EFTA	450,9	267,9	52630,4	66542,7	52179,5	66274,8
Islandia	23,8	0,1	75,0	193,1	51,2	193,0
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	12,9	-	39033,2	50505,9	39020,3	50505,9
Szwajcaria	414,2	267,8	13522,3	15843,8	13108,1	15576,0
POZOSTAŁE	374218,6	498692,4	199338,5	229213,5	-174880,1	-269478,9
w tym:						
Ukraina	22278,2	38544,1	43240,9	44991,9	20962,7	6447,8
Mołdawia	-	53,6	5128,6	4820,9	5128,6	4767,3
Stany Zjednoczone	5724,0	5014,8	50559,3	64408,3	44835,3	59393,5
Kanada	12096,0	8161,8	14666,5	19538,9	2570,5	11377,1
Chiny	102456,3	150430,5	1555,4	2930,3	-100900,9	-147500,3

TABL. 33. IMPORT I EKSPORT OWOCÓW I ORZECHÓW JADALNYCH OGÓLEM WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	5879452,9	6400098,2	4345836,8	4683128,9	-1533616,1	-1716969,4
UNIA EUROPEJSKA	3080502,4	3299554,4	3301829,0	3198851,7	221326,6	-100702,7
Austria	12504,7	27886,6	68909,6	75610,0	56404,9	47723,4
Belgia	41923,7	55727,0	244579,2	231103,6	202655,4	175376,6
Bułgaria	9108,0	13807,5	9539,4	38893,8	431,4	25086,3
Chorwacja	66,9	46,7	6838,5	7274,0	6771,6	7227,3
Cypr	1508,6	5641,7	73449,3	27489,5	71940,6	21847,8
Czechy	35213,5	29443,7	186260,0	149090,1	151046,5	119646,4
Dania	9237,0	9995,6	113252,2	110506,4	104015,1	100510,8
Estonia	622,4	142,6	23436,2	27588,7	22813,9	27446,2
Finlandia	451,2	949,6	57196,9	51972,4	56745,7	51022,8
Francja.....	29017,9	31890,0	191306,3	206579,1	162288,3	174689,1
Grecja	156071,0	247251,0	8686,1	18352,1	-147384,9	-228898,9
Hiszpania	1263388,1	1403131,2	25836,2	25844,9	-1237551,9	-1377286,3
Holandia	156883,0	184801,9	215467,4	217450,1	58584,4	32648,2
Irlandia	1090,6	578,9	28956,0	15526,4	27865,3	14947,5
Litwa	13138,8	7518,6	206890,5	120017,9	193751,7	112499,3
Luksemburg	53,4	-	1147,9	866,4	1094,5	866,4
Łotwa	7945,1	3662,0	187346,0	72987,0	179400,9	69324,9
Malta	-	-	269,0	100,9	269,0	100,9
Niemcy	586294,8	493592,6	980741,9	983086,3	394447,1	489493,7
Portugalia	113496,0	112613,5	14418,3	27867,5	-99077,7	-84746,0
Rumunia	3317,4	2644,4	109384,4	153002,6	106067,0	150358,2
Słowacja	15695,6	14748,1	27473,2	58096,8	11777,5	43348,7
Słowenia.....	10446,6	13056,8	3659,4	7153,0	-6787,2	-5903,8
Szwecja	30300,1	25339,1	128597,8	140265,5	98297,7	114926,4
Węgry	37128,8	15911,1	23941,2	32950,6	-13187,6	17039,5
Wielka Brytania	53461,4	59315,9	298508,3	300028,4	245047,0	240712,4
Włochy	492137,8	539858,4	64933,4	98092,4	-427204,4	-441766,0
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	804,6	1055,4	804,6	1055,4
EUROAZJATYCKA UNIA						
GOSPODARCZA	43070,8	31698,6	517739,0	852633,2	474668,2	820934,5
Armenia	125,5	-	121,4	884,0	-4,2	884,0
Białoruś.....	32500,6	29251,3	424075,7	773625,1	391575,2	744373,8
Kazachstan.....	-	-	89926,3	77586,2	89926,3	77586,2
Kirgistan.....	-	39,4	1950,4	129,2	1950,4	89,8
Rosja	10444,7	2408,0	1665,1	408,7	-8779,5	-1999,3
EFTA	582,9	3460,5	120115,4	135626,3	119532,6	132165,8
Islandia	-	102,3	121,9	70,5	121,9	-31,8
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	-	0,1	94718,0	108046,2	94718,0	108046,1
Szwajcaria	582,9	3358,1	25275,5	27509,7	24692,7	24151,5
POZOSTAŁE	2755296,8	3065384,7	406153,4	496017,6	-2349143,4	-2569367,0
w tym:						
Ukraina	112007,5	154963,6	233729,2	207136,8	121721,7	52173,2
Mołdawia	8874,9	9212,0	2483,8	3253,2	-6391,1	-5958,8
Stany Zjednoczone	155132,4	135211,2	14024,8	12153,1	-141107,6	-123058,1
Kanada	13057,7	24783,5	12522,6	12280,9	-535,0	-12502,6
Chiny	57694,3	67423,1	9370,0	17307,0	-48324,3	-50116,1

TABL. 34. **IMPORT I EKSPORT JABŁEK WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)**

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	65266,0	37443,5	1167349,0	1238106,6	1102083,0	1200663,1
UNIA EUROPEJSKA	62934,3	35513,8	658340,9	393380,9	595406,6	357867,1
Austria	314,3	625,6	17,9	885,0	-296,3	259,4
Belgia	1305,9	811,8	677,9	1035,9	-628,1	224,1
Bułgaria	-	-	6641,0	19279,3	6641,0	19279,3
Chorwacja	-	-	2930,9	3775,7	2930,9	3775,7
Cypr	-	-	58228,6	917,7	58228,6	917,7
Czechy	-	-	89910,7	39603,8	89910,7	39603,8
Dania	-	-	11176,2	6400,1	11176,2	6400,1
Estonia	-	-	12783,5	11547,0	12783,5	11547,0
Finlandia	-	-	15584,6	16477,1	15584,6	16477,1
Francja.....	884,0	1103,3	6915,4	8573,3	6031,4	7470,1
Grecja	127,3	-	2346,1	5702,8	2218,8	5702,8
Hiszpania	354,2	641,1	10169,6	10296,3	9815,4	9655,2
Holandia	11115,7	1902,9	8137,6	12299,6	-2978,0	10396,8
Irlandia	-	-	13505,9	1521,5	13505,9	1521,5
Litwa	1853,5	32,9	114557,4	33916,5	112704,0	33883,6
Luksemburg	-	-	-	-	-	-
Łotwa	13,2	-	121316,4	27543,5	121303,2	27543,5
Malta	-	-	89,2	62,9	89,2	62,9
Niemcy	11109,3	4188,4	61171,4	42258,4	50062,1	38070,0
Portugalia	4502,1	6913,3	6679,9	3985,0	2177,8	-2928,3
Rumunia	-	124,3	63005,0	78886,2	63005,0	78761,9
Słowacja	769,5	-	11612,4	17070,1	10842,9	17070,1
Słowenia.....	-	-	755,9	2119,2	755,9	2119,2
Szwecja	-	-	15380,9	18405,3	15380,9	18405,3
Węgry	-	-	4755,7	5779,2	4755,7	5779,2
Wielka Brytania	2,2	11,4	12169,0	16563,8	12166,8	16552,4
Włochy	30583,1	19158,9	7821,6	8475,6	-22761,5	-10683,3
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	-	-	-	-
EUROAZJATYCKA UNIA GOSPODARCZA	-	-	352708,9	635988,0	352708,9	635988,0
Armenia	-	-	95,8	855,1	95,8	855,1
Białoruś.....	-	-	271917,9	565379,3	271917,9	565379,3
Kazachstan.....	-	-	78664,8	69495,4	78664,8	69495,4
Kirgistan.....	-	-	1835,5	86,5	1835,5	86,5
Rosja	-	-	194,9	171,6	194,9	171,6
EFTA	-	-	13582,1	18767,6	13582,1	18767,6
Islandia	-	-	-	-	-	-
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	-	-	13582,1	18767,6	13582,1	18767,6
Szwajcaria	-	-	-	-	-	-
POZOSTAŁE	2331,7	1929,7	142717,1	189970,2	140385,4	188040,5
w tym:						
Ukraina	-	-	69172,4	34731,1	69172,4	34731,1
Mołdawia	-	-	1091,1	1702,2	1091,1	1702,2
Stany Zjednoczone	-	-	-	-	-	-
Kanada	-	-	451,8	1767,4	451,8	1767,4
Chiny	0,6	-	3,7	899,7	3,1	899,7

TABL. 35. IMPORT I EKSPORT MIĘSA I PODROBÓW JADALNYCH WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	5924991,3	6654087,3	16391859,3	17806707,9	10466868,1	11152620,6
UNIA EUROPEJSKA	5887639,3	6614623,8	14325091,2	15115968,4	8437451,9	8501344,6
Austria	6227,0	11441,1	190262,4	206261,7	184035,4	194820,6
Belgia	1247797,7	1316964,8	280336,1	299202,2	-967461,6	-1017762,6
Bułgaria	802,3	7276,6	280244,0	268584,1	279441,7	261307,5
Chorwacja	372,7	687,4	156086,7	143337,1	155714,0	142649,7
Cypr	312,8	-	28548,1	39916,6	28235,2	39916,6
Czechy	33661,6	46407,4	990751,6	1087588,2	957089,9	1041180,8
Dania	792222,4	896523,2	294847,6	309846,8	-497374,7	-586676,4
Estonia	1251,4	4271,7	108319,1	156754,4	107067,7	152482,7
Finlandia	32886,4	28704,2	24232,8	24067,4	-8653,6	-4636,8
Francja.....	111206,5	156339,5	965268,3	1042049,6	854061,8	885710,2
Grecja	6,3	-	188713,6	182653,4	188707,3	182653,4
Hiszpania	529433,0	684205,9	707021,9	812053,0	177588,9	127847,2
Holandia	584477,9	576637,9	1141768,7	1118632,8	557290,8	541994,9
Irlandia	50438,5	69959,0	253655,5	204803,2	203216,9	134844,3
Litwa	41988,7	45994,0	363302,1	414582,8	321313,4	368588,8
Luksemburg	-	0,7	800,6	3013,3	800,6	3012,6
Łotwa	4004,4	5691,8	199659,1	232111,9	195654,7	226420,2
Malta	-	-	14910,7	18041,4	14910,7	18041,4
Niemcy	1657994,8	1880113,7	2724926,1	2909513,4	1066931,3	1029399,7
Portugalia	11525,5	7894,3	179330,7	142406,8	167805,2	134512,5
Rumunia	11608,3	32344,1	245372,0	272367,2	233763,6	240023,1
Słowacja	92142,6	105616,6	682758,6	735781,5	590616,0	630165,0
Słowenia.....	24,9	173,4	69638,7	65423,8	69613,8	65250,4
Szwecja	77655,7	84883,4	221763,0	230632,8	144107,3	145749,4
Węgry	59336,2	72800,3	283124,7	376134,7	223788,5	303334,3
Wielka Brytania	418203,0	419282,5	1872557,9	1971478,0	1454355,0	1552195,6
Włochy	122058,4	160410,4	1856635,1	1848300,8	1734576,7	1687890,4
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	255,5	429,2	255,5	429,2
EUROAZJATYCKA UNIA GOSPODARCZA	-	-	50770,8	31659,8	50770,8	31659,8
Armenia	-	-	406,2	142,6	406,2	142,6
Białoruś.....	-	-	13731,4	16562,1	13731,4	16562,1
Kazachstan.....	-	-	34709,1	14804,0	34709,1	14804,0
Kirgistan.....	-	-	1807,0	-	1807,0	-
Rosja	-	-	117,0	151,1	117,0	151,1
EFTA	2875,3	2249,6	13453,3	20349,7	10578,0	18100,1
Islandia	-	115,2	264,0	1774,2	264,0	1659,0
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	2875,3	2131,1	3580,2	3046,0	704,9	914,9
Szwajcaria	-	3,3	9609,1	15529,5	9609,1	15526,2
POZOSTAŁE	34476,7	37213,9	2002544,0	2638730,0	1968067,3	2601516,1
w tym:						
Ukraina	1587,0	5504,9	138059,0	152603,5	136472,0	147098,6
Mołdawia	-	-	19442,9	31148,4	19442,9	31148,4
Stany Zjednoczone	790,8	765,4	272180,5	360323,2	271389,6	359557,7
Kanada	4,5	5,2	42537,8	72383,8	42533,3	72378,7
Chiny	38,9	2002,7	105396,1	129360,0	105357,2	127357,4

TABL. 36. **IMPORT I EKSPORT BYDŁA ŻYWEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)**

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	244171,2	257055,1	190320,4	156354,1	-53850,8	-100701,0
UNIA EUROPEJSKA	244171,2	257055,1	146673,8	134325,8	-97497,4	-122729,3
Austria	99,4	265,0	-	-	-99,4	-265,0
Belgia	661,2	-	-	-	-661,2	-
Bułgaria	-	168,3	184,4	-	184,4	-168,3
Chorwacja	200,6	-	21580,1	24777,7	21379,6	24777,7
Cypr	-	-	-	-	-	-
Czechy	9332,7	3645,3	-	1788,0	-9332,7	-1857,3
Dania	34411,8	19740,1	-	-	-34411,8	-19740,1
Estonia	25348,0	23333,1	-	-	-25348,0	-23333,1
Finlandia	-	-	-	-	-	-
Francja.....	238,5	260,6	-	-	-238,5	-260,6
Grecja	-	-	22990,4	21529,0	22990,4	21529,0
Hiszpania	361,2	-	22494,9	14795,2	22133,7	14795,2
Holandia	9054,7	12646,9	22518,3	13004,2	13463,6	357,2
Irlandia	-	-	-	-	-	-
Litwa	34988,8	54441,3	97,5	-	-34891,3	-54441,3
Luksemburg	-	-	-	-	-	-
Łotwa	25139,8	41326,7	-	-	-25139,8	-41326,7
Malta	-	-	-	-	-	-
Niemcy	30455,6	22082,9	3500,1	3580,5	-26955,5	-18502,4
Portugalia	-	-	-	-	-	-
Rumunia	814,7	613,3	185,7	214,9	-628,9	-398,3
Słowacja	60059,8	64627,1	238,0	1188,2	-59821,8	-63438,9
Słowenia.....	140,8	81,5	230,1	-	89,3	-81,5
Szwecja	127,6	-	-	-	-127,6	-
Węgry	4363,3	5693,6	3093,6	18391,4	-1269,7	12697,8
Wielka Brytania	-	-	-	-	-	-
Włochy	8372,9	8129,4	49560,7	35056,7	41187,8	26927,3
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	-	-	-	-
EUROAZJATYCKA UNIA						
GOSPODARCZA	-	-	62,5	-	62,5	-
Armenia	-	-	-	-	-	-
Białoruś.....	-	-	-	-	-	-
Kazachstan.....	-	-	-	-	-	-
Kirgistan.....	-	-	-	-	-	-
Rosja	-	-	62,5	-	62,5	-
EFTA	-	-	-	-	-	-
Islandia	-	-	-	-	-	-
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	-	-	-	-	-	-
Szwajcaria	-	-	-	-	-	-
POZOSTAŁE	-	-	43584,1	22028,3	43584,1	22028,3
w tym:						
Ukraina	-	-	138,7	219,5	138,7	219,5
Mołdawia	-	-	-	-	-	-
Stany Zjednoczone	-	-	-	-	-	-
Kanada	-	-	-	-	-	-
Chiny	-	-	-	-	-	-

TABL. 37. **IMPORT I EKSPORT TRZODY CHLEWNEJ WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)**

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓŁEM	1337548,6	1618505,7	23403,8	32838,7	-1314144,8	-1585667,0
UNIA EUROPEJSKA	1337495,0	1618505,7	23230,4	32698,3	-1314264,6	-1585807,4
Austria	-	-	-	-	-	-
Belgia	-	108,1	-	-	-	-108,1
Bułgaria	-	-	-	-	-	-
Chorwacja	-	-	-	-	-	-
Cypr	-	-	-	-	-	-
Czechy	1084,9	3541,4	11072,1	2042,8	9987,3	-1498,6
Dania	885551,3	1236663,6	-	-	-885551,3	-1236663,6
Estonia	6531,2	177,4	-	-	-6531,2	-177,4
Finlandia	2161,2	11422,9	-	-	-2161,2	-11422,9
Francja	-	-	-	-	-	-
Grecja	-	-	-	-	-	-
Hiszpania	-	-	-	-	-	-
Holandia	78762,1	73743,0	888,3	94,3	-77873,8	-73648,7
Irlandia	-	-	-	-	-	-
Litwa	82747,0	92105,8	576,9	-	-82170,1	-92105,8
Luksemburg	-	-	-	-	-	-
Łotwa	17831,4	13313,0	-	-	-17831,4	-13313,0
Malta	-	-	-	-	-	-
Niemcy	260789,5	184704,5	4561,5	21182,7	-256228,0	-163521,8
Portugalia	-	-	-	-	-	-
Rumunia.....	-	-	1628,7	-	1628,7	-
Słowacja	2036,5	1643,5	131,9	4334,8	-1904,6	2691,4
Słowenia.....	-	-	-	-	-	-
Szwecja.....	-	-	-	-	-	-
Węgry	-	1082,7	1412,9	305,7	1412,9	-777,0
Wielka Brytania	-	-	-	-	-	-
Włochy	-	-	2958,2	4737,9	2958,2	4737,9
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	-	-	-	-
EUROAZJATYCKA UNIA	-	-	-	-	-	-
GOSPODARCZA	-	-	-	-	-	-
Armenia	-	-	-	-	-	-
Białoruś	-	-	-	-	-	-
Kazachstan	-	-	-	-	-	-
Kirgistan	-	-	-	-	-	-
Rosja.....	-	-	-	-	-	-
EFTA	53,5	-	-	-	-53,5	-
Islandia.....	-	-	-	-	-	-
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	53,5	-	-	-	-53,5	-
Szwajcaria.....	-	-	-	-	-	-
POZOSTAŁE	-	-	173,3	140,4	173,3	140,4
w tym:						
Ukraina	-	-	173,3	140,4	173,3	140,4
Mołdawia	-	-	-	-	-	-
Stany Zjednoczone	-	-	-	-	-	-
Kanada	-	-	-	-	-	-
Chiny	-	-	-	-	-	-

**TABL. 38. IMPORT I EKSPORT PRODUKTÓW MLECZARSKICH WEDŁUG GRUP KRAJÓW
I WEDŁUG KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)**

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	2984062,3	3418893,8	6392016,5	6323712,3	3407954,2	2904818,5
UNIA EUROPEJSKA	2979183,1	3412923,6	4534847,2	4687806,6	1555664,2	1274883,0
Austria	73033,0	67456,1	35587,1	25780,9	-37445,9	-41675,3
Belgia	50750,9	105380,3	51155,3	50407,6	404,4	-54972,7
Bułgaria	859,7	16315,4	166527,5	152000,9	165667,7	135685,5
Chorwacja	-	74,6	36718,5	39750,6	36718,5	39676,0
Cypr	1190,5	2665,7	10775,4	9222,6	9584,9	6556,9
Czechy	166935,5	197377,4	476147,8	539435,2	309212,3	342057,8
Dania	120002,7	151897,6	130900,5	144836,9	10897,8	-7060,7
Estonia	4050,6	4819,3	38669,2	40996,5	34618,7	36177,2
Finlandia	16060,7	17067,7	38072,0	25176,9	22011,3	8109,3
Francja.....	172725,0	165038,3	100299,1	100266,1	-72425,9	-64772,2
Grecja	6253,3	9405,3	35546,1	45135,5	29292,8	35730,2
Hiszpania	21551,0	27917,8	71200,9	82292,4	49649,9	54374,6
Holandia	363434,2	420701,1	397184,9	359861,4	33750,7	-60839,7
Irlandia	430245,3	407228,9	44994,5	47759,7	-385250,8	-359469,2
Litwa	194971,1	324430,5	148868,1	173860,0	-46103,0	-150570,5
Luksemburg	-	3694,0	9215,4	5579,4	9215,4	1885,4
Łotwa	36495,7	72040,6	84875,8	85546,9	48380,1	13506,2
Malta	-	-	2247,3	1271,0	2247,3	1271,0
Niemcy	1048906,8	1149615,1	1210729,3	1201503,3	161822,5	51888,3
Portugalia	11561,5	17534,4	12320,3	9087,7	758,8	-8446,8
Rumunia	2414,2	1263,5	223931,7	277159,8	221517,4	275896,4
Słowacja	12560,3	18025,7	257456,9	274914,2	244896,6	256888,5
Słowenia.....	16,3	-	13184,2	18275,7	13167,9	18275,7
Szwecja	9626,6	9873,0	37186,2	36103,1	27559,6	26230,1
Węgry	17079,1	18186,4	211907,7	218911,0	194828,7	200724,6
Wielka Brytania	41213,3	50919,3	329980,0	410703,9	288766,7	359784,6
Włochy	177245,5	153995,6	354071,8	311967,5	176826,2	157971,9
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	5093,8	-	5093,8	-
EUROAZJATYCKA UNIA GOSPODARCZA	575,9	0,0	169846,7	191549,9	169270,8	191549,9
Armenia	-	-	62448,0	29265,7	62448,0	29265,7
Białoruś.....	390,7	0,0	89647,2	149740,1	89256,6	149740,1
Kazachstan.....	-	-	15132,6	12494,2	15132,6	12494,2
Kirgistan.....	-	-	-	10,9	-	10,9
Rosja	185,2	-	2618,9	38,9	2433,7	38,9
EFTA	2658,7	2264,1	1513,5	718,5	-1145,2	-1545,6
Islandia	0,1	-	429,9	553,3	429,8	553,3
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	355,9	179,5	152,7	159,9	-203,2	-19,6
Szwajcaria	2302,7	2084,7	930,9	5,4	-1371,8	-2079,3
POZOSTAŁE	1644,7	3706,0	1685809,1	1443637,3	1684164,4	1439931,3
w tym:						
Ukraina	-	3542,3	24820,1	45210,9	24820,1	41668,6
Mołdawia	-	-	4456,3	5118,3	4456,3	5118,3
Stany Zjednoczone	42,1	47,1	31011,1	38612,0	30969,0	38564,9
Kanada	-	-	9660,2	6380,6	9660,2	6380,6
Chiny	0,5	2,1	173843,9	137930,6	173843,3	137928,5

TABL. 39. IMPORT I EKSPORT JAJ PTASICH WEDŁUG GRUP KRAJÓW I WEDŁUG
KLASYFIKACJI CN (ceny bieżące)

KRAJE	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Import		Eksport		Saldo	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH						
OGÓLEM	182444,8	182874,6	1175970,8	1035370,6	993526,0	852495,9
UNIA EUROPEJSKA	169307,9	170748,9	1122958,3	988867,9	953650,4	818119,0
Austria	45,2	118,7	21920,4	20038,0	21875,2	19919,3
Belgia	1360,3	785,1	33368,5	26042,0	32008,2	25256,9
Bułgaria	4596,0	4825,6	10627,5	9617,7	6031,5	4792,1
Chorwacja	-	-	13055,8	11659,8	13055,8	11659,8
Cypr	-	-	276,6	66,6	276,6	66,6
Czechy	15781,7	11830,6	99615,4	91153,7	83833,7	79323,0
Dania	8521,1	9637,1	27777,3	12367,1	19256,2	2730,0
Estonia	91,4	-	6504,0	7762,9	6412,7	7762,9
Finlandia	217,9	322,7	178,2	75,4	-39,7	-247,3
Francja.....	26430,2	30570,9	21168,7	34750,6	-5261,5	4179,7
Grecja	866,8	325,7	6166,6	9164,8	5299,8	8839,1
Hiszpania	1352,8	694,5	964,7	1393,6	-388,1	699,1
Holandia	38771,2	40448,9	212312,0	165433,3	173540,8	124984,4
Irlandia	-	-	1161,2	1182,1	1161,2	1182,1
Litwa	3210,3	13502,2	40816,4	27223,0	37606,1	13720,8
Luksemburg	-	-	-	-	-	-
Łotwa	4281,3	5439,8	12532,4	10705,9	8251,1	5266,2
Malta	-	-	425,2	-	425,2	-
Niemcy	49289,4	40449,5	305455,9	311964,6	256166,5	271515,1
Portugalia	130,2	-	-	-	-130,2	-
Rumunia	-	-	49270,0	39933,6	49270,0	39933,6
Słowacja	3845,4	529,7	23234,7	12888,0	19389,3	12358,3
Słowenia.....	68,7	-	967,0	1716,3	898,3	1716,3
Szwecja	1515,7	2359,1	19500,2	24169,4	17984,5	21810,3
Węgry	7238,1	6495,0	39868,9	50760,0	32630,7	44265,0
Wielka Brytania	316,5	116,1	32663,4	35739,0	32347,0	35622,9
Włochy	1378,0	2297,6	143127,3	83060,6	141749,3	80763,0
Niewyszczególniony kraj UE	-	-	-	-	-	-
EUROAZJATYCKA WSPÓLNOTA GOSPODARCZA	-	-	13465,4	22203,7	13465,4	22203,7
Armenia	-	-	-	-	-	-
Białoruś.....	-	-	9057,4	13989,2	9057,4	13989,2
Kazachstan.....	-	-	-	-	-	-
Kirgistan.....	-	-	-	-	-	-
Rosja	-	-	4408,0	8214,5	4408,0	8214,5
EFTA	0,3	-	10047,0	5164,9	10046,7	5164,9
Islandia	-	-	0,9	0,6	0,9	0,6
Lichtenstein	-	-	-	-	-	-
Norwegia	0,3	-	759,6	119,8	759,3	119,8
Szwajcaria	-	-	9286,5	5044,5	9286,5	5044,5
POZOSTAŁE	13136,5	12125,7	29500,1	19134,0	16363,5	7008,3
w tym:						
Ukraina	-	94,8	14538,8	831,3	14538,8	736,6
Mołdawia	-	-	720,6	605,0	720,6	605,0
Stany Zjednoczone	1,9	301,6	-	134,8	-1,9	-166,8
Kanada	13134,6	11664,3	-	-	-13134,6	-11664,3
Chiny	-	65,0	1449,1	-	1449,1	-65,0